

REPUBLIKA

ROK XVII. LÓDŹ, WTOREK, 17 STYCZNIA 1939 R. CENA NUMERU 15 GROSZY № 17

Bomby w Londynie i Manchesterze

Zamach na centralną elektrownię i mosty w różnych częściach Londynu. — Panika wśród ludności. — Trzy eksplozje w Manchesterze spowodowały gwałtowne pożary

Cała Anglia pod wrażeniem tajemniczych zamachów

LONDYN, 16 stycznia.

(Pat). Szereg gwałtownych eksplozji, jakie nastąpiły dziś rano w Londynie, w Manchesterze i innych częściach kraju, zaalarmowały brytyjski Scotland Yard.

WE WSZYSTKICH WYPADKACH STWIERDZONO, ŻE ZASTOSOWANO TE SAMĄ METODĘ DZIAŁANIA, CO WSKAZYWAŁOBY NA ZORGANIZOWANY SABOTAŻ.

Szeffowie Scotland Yardu na natychmiast zwołanej konferencji stwierdzili, że zamachy były przygotowane od paru dni i że posiadały motywy polityczne.

W Londynie niemal o jednej porze nastąpiły dwa wybuchy. Nietykalnie do tychczas sprawcy

RZUCILI BOMBĘ ZEGAROWA POD ŚCIANĘ JEDNEGO Z BIUR ZARZĄDU ELEKTROWNI.

znajdującego się w pobliżu stacji generatorów.

BOMBA POSIADAŁA WIELKĄ SIŁĘ i wypełniona była, zdaniem ekspertów,

Londyn, 16 stycznia.

(Pat) Agencja Reutera donosi, iż dzisiaj w tym samym prawie czasie, wydarzyły się wielkie eksplozje w Londynie i w Manchesterze. W Manchesterze eksplozje wydarzyły się w trzech miejscach. Jedna osoba została zabita, a dwie odniosły rany.

Scotland Yard prowadzi dochodzenie w sprawie eksplozji w Londynie, która wydarzyła się w pobliżu biur centralnej elektrowni. Wybuch w Londynie nie wyrządził żadnych szkód materialnych, nie ma również żadnych ofiar w ludziach. Według mniemania urzędników Scotland Yardu, prowadzących śledztwo, eksplozje były spowodowane przez bomby.

Londyn, 16 stycznia.

(Pat) Dzisiejszego ranka nastąpiła ponowna eksplozja w elektrowni dzielnicy Southwark.

Na skutek eksplozji w domach sąsiadujących z elektrownią wyleciało tysiące szyb. Ofiar w ludziach nie było.

dynamitem lub melinitem. Mieszkańcy okolicznych domów przerażeni strasznym hukiem i brzękiem wypadających z ram okiennych szyb, wybiegli w popłochu na ulicę. Wielu z nich nałożyło maski gazowe. Kilka osób, które dostały ataku nerwowego, odwieziono do szpitala.

WYBUCH SŁYSZANO W PROMIENIU 3 J PÓŁ KLM. Poza zniszczeniem kilku tysięcy szyb i wyrwananiu wielkiego dołu w chodniku, nie wyrządził on większych szkód, gdyż gmach urzędu był od czasu ostatniego kryzysu jeszcze

specjalnie zabezpieczony przed atakami bombowymi.

W tym samym czasie WYBUCHŁA RÓWNIEŻ W LONDYNIE DRUGA BOMBA POD MOSTEM LINOWYM NAD WIELKIM KANAŁEM, POŁOŻONYM W INNEJ CZĘŚCI MIASTA,

oddalonej od miejsca pierwszego wybuchu o 8 km. Bomba również nie wyrządziła wielkich szkód.

Poważniejsze szkody wyrządziły WYBUCHY TRZECH BOMB W MANCHESTERZE,

przyczym jeden człowiek został zabity, szereg osób zaś odniosło rany. Z powodu przerwania przewodów gazowych wybuchł pożar, który z trudem ugaszono.

Śledztwo, prowadzone przez Scotland Yard i specjalnie delegowanych detektywów, wskazuje na to, że sprawcami zamachów bombowych byli prawdopodobnie rewolucjonści Irlandzcy. (?)

Dziś po południu nastąpiły również DWA WYBUCHY BOMB W STOLICY PÓŁNOCNEJ IRLANDII w BELFASCIE.

LIGA NARODÓW WYCOFUJE SIĘ Z GDAŃSKA?

Czy prof. Burckhardt złoży swą dymisję w Genewie. — Rozstrzygnie się to w dniach najbliższych

Warszawa, 17 stycznia.

W kołach politycznych warszawskich dochodzących z Genewy, a następnie z Paryża i z Londynu wiadomości o tym, jakoby Wysoki Komisarz Ligi Narodów prof. dr Burckhardt miał zamiar zrezygnować ze swego stanowiska, wywołały bardzo duże zainteresowanie.

Depesze te podały najprzód agencje zagraniczne z Genewy, gdzie prof. dr Burckhardt znajduje się w tej chwili w związku z sesją Rady Ligi Narodów, a następnie — w niedziele włączorem — powtórzone były przez rozgłosne radiowe angielska i francuska.

Prof. dr Burckhardt przybył do Genewy przed dwoma dniami dla przedłożenia Radzie Ligi Narodów normalnego zawiązu w styczniu przedkładanego, raportu o sytuacji w m. Gdańsku.

W bieżącym roku raport prof. dr Burckhardta zajmuje się szczególnie sprawą wydanych przez senat w m. Gdańska ustaw antyżydowskich.

Organ Rady Ligi Narodów powołany do czuwania nad stanem rzeczy w Gdańsku, a mianowicie Komitet Trzech złożony z przedstawicieli Anglii, Szwecji i Francji zajmie się zbadaniem, czy ustawy antyżydowskie w Gdańsku dają się pogodzić z konstytucją Polnego Miasta.

Nie należy ludzię się, iż gdyby nawet Komitet Trzech wydał o ustawach antyżydowskich opinię negatywną —

byłyby one przez senat w m. Gdańska zniezione... Rada Ligi Narodów nie ma w tej chwili ani egzekutywy, ani nawet dostatecznej powagi, ażeby senat w m. Gdańska zmusić do zawrócenia z obranej przezeń drogi.

Równocześnie warszawskie koła mlarodajne zaprzeczają pogłoskom o dymisji prof. dr Burckhardta, podając szereg ciekawych komentarzy na ten temat.

Uważa się mianowicie w Warszawie, iż wiadomości o ustąpieniu prof.

dr Burckhardta mają na celu wywołanie jego zniechęcenia do dalszego pozostawiania w Gdańsku. Wiadomości te bowiem lansują pewne koła francuskie i angielskie, które pragną całkowitego wycofania się Ligi Narodów z Gdańska i pozostawienia w Gdańsku tylko Polski i Niemiec w pewnego rodzaju tete-a-tete.

Jak sądzą w Warszawie — pewne koła polityczne francuskie i angielskie — pragną likwidacji wszelkich wpływów Francji i Anglii w tej części naszego kontynentu — nie zdając sobie

sprawy z tego, że likwidowanie placówki Ligi Narodów w Gdańsku, jest przekreśleniem jeszcze jednego postanowienia traktatu wersalskiego i to dokonany tym razem nie reka niemiecka ale rekami francusko - angielsko - ligowymi.

Przypuszczają jednak w Warszawie, że prof. dr Burckhardt pozostanie w Gdańsku, będąc przynajmniej symbolem tego, iż Liga Narodów nadal interesuje się jeszcze tym, co się dzieje u ujścia Wisły...

Min. Csaky u Hitlera

Węgry przystępują do osi Rzym—Berlin?

Berlin, 16 stycznia.

(Pat) Dzisiaj rano przybył do Berlina pociągiem pociągającym z Budapesztu minister spraw zagranicznych Węgier, hr. Csaky. Na dworcu powitali go niemiecki minister spraw zagranicznych von Ribbentrop, podsekretarz stanu w min. spraw zagr. von Weissaecker, pos. niemiecki w Budapeszcie Aschmann, szef protokołu dyplomatycznego von Doernberg oraz wielu innych przedstawicieli niemieckiego świata politycznego. Na dworcu obecny był również ambasador włoski Attolico.

Wkrótce po przybyciu do Berlina, minister Csaky udał się do urzędu spr. zagranicznych Rzeszy, gdzie przyjął go minister spraw zagr. Rzeszy von Ribbentrop. Rozmowa trwała przeszło dwie godziny.

(Pat) Kanclerz przyjął dziś po południu, w obecności min. von Ribbentropa przybyłego dziś do Berlina węgierskiego ministra spraw zagranicznych hr. Csaky.

Jest to pierwsze przyjęcie ministra spraw zagranicznych obcego państwa w nowym, przed kilku dniami poświę-

conym gmachu kanclerskim. Rozmowa trwała prawie dwie godziny.

Budapeszt, 16 stycznia. (Pat) Korespondent dyplomatyczny węgierskiej agencji telegraficznej donosi, że wizytę węgierskiego ministra spr. zagranicznych Csaky w Berlinie cechuje serdeczna atmosfera.

Z póród dzisiejszych rozmów na czoło wysuwa się spotkanie z kanclerzem Hitlerem w obecności min. Ribbentropa. Zapoczątkowuje ono rokowania, które hr. Csaky odbędzie z kierowniczymi przedstawicielami Rzeszy.

Żądania kolonialne Włoch i Niemiec

wysunięte będą równocześnie, w sposób oficjalny, ale po zlikwidowaniu wojny hiszpańskiej

PARYŻ, 16 stycznia.

Francuskie koła polityczne uważają los Barcelony za przesądzony. Doniesienia o postępie ofensywy gen. Franco wywołały w Paryżu zaniepokojenie. Po zwycięstwie gen. Franco utrzymują w kołach politycznych francuskich, że Chamberlain może być skłonniejszy do rozmów z Mussolinim i wyrażają obawy, że wizyta hr. Ciano w Londynie, MOŻE WYPAŚĆ DLA FRANCJI NIEKORZYSTNIE.

Na tym tle duże wrażenie wywołało przemówienie niedzielne Daladiera, który podkreślił, że polityka Francji będzie nadal polityką pokoju i obrony narodowej, że rząd nie ma zamiaru uprawiać polityki awantur, ale nie chce ustąpić w niczym, co by godziło w godność Francji lub jej integralność.

Z drugiej strony rząd świadom jest, że WOJNA MOŻE SPOWODOWAĆ ZAGŁADĘ CYWILIZACJI ZACHODNIEJ.

Koła polityczne wyrażają nawet powątpiewanie, czy po ewentualnych ustępstwach, poczynionych w Dżibuti, Suezie i Tunisie, państwa dyktatorskie nie wystąpiłyby z dalszymi żądaniami. Przypuszczają, że Niemcy wystąpić mogą z żądaniami kolonialnymi skierowanymi pod adresem Francji.

RZYM, 16 stycznia.

(PAT). Wczorajszy komunikat „Informazione Diplomatica“ ujawniający, że w rozmowach z Chamberlainem Mussolini miał łączyć sprawę stosunków francusko-włoskich z zakończeniem wojny w Hiszpanii, wywołał tu wiele komentarzy.

Przypominają przede wszystkim w Rzymie, że wiadomość o takim ujmowaniu spraw włosko-francuskich przez Mussoliniego rozeszła się w pierwszym dniu wizyty Chamberlaina nad Tybrem i została przez koła angielskie zdementowana, natomiast obecnie jest przez rozmaite źródła potwierdzana.

Wyrażana jest tu również opinia, że polityka włoska, zwlekająca z nawładaniem rokowań z Francją, dyktowana jest nie tylko interesami politycznymi Włoch w Hiszpanii, ale również innymi względami natury ogólnej. Przypuszczają tu mianowicie, że Włochy pragną wysunąć swoje rewindykacje kolonialne wobec Francji w chwili, gdy Niemcy wysuną swe żądania o zwrot kolonii utraconych po wojnie.

Solidarna akcja Niemiec i Włoch zapewniłaby obu mocarstwom większe szanse powodzenia w przeprowadzeniu swych rewindykacji kolonialnych w stosunku do mocarstw zachodnich.

**Witaminy odżywiają skórę,
Hormony regenerują tkanki,
Witaminy + hormony = „VITAHORM-ANTIBA“**

Chamberlain o wynikach swej wizyty w Rzymie

Jutro obędzie się konferencja z ministrami

Londyn, 16 stycznia.

(Pat) Chociaż przed tygodniowym zebraniem gabinetu, które odbędzie się w środę, nie jest przewidziane żadne zebranie ministerialne, premier Chamberlain odbył już rozmowy ze swymi głównymi współpracownikami sir Johnem Simonem, Samuelem Hoare, Kingsley Woodem i Johnem Andersonem, którzy dzisiaj rano byli przyjęci na Downing

Street.

Dopiero w środę wszyscy członkowie rządu będą poinformowani o wynikach rozmów, jakie przeprowadził Chamberlain i Halifax w Rzymie.

W środowym posiedzeniu gabinetu weźmie już udział minister spraw zagr. Halifax, który obecnie bawi w Genewie gdzie odbywają się obrady Rady Ligi Narodów.

Wizyta hr. Ciano w Białogrodzie

ma na celu zacieśnienie stosunków włosko-jugosłowiańskich

Rzym, 16 stycznia.

(PAT) Koła zbliżone do poselstwa jugosłowiańskiego informują, że minister spraw zagr. Włoch hr. Ciano wyjedzie do Jugosławii jutro wieczorem. Ministrowi Ciano towarzyszyć będzie poseł jugosłowiański przy Kwirynale Christicz.

Pierwszy dzień pobytu w Jugosławii spędzi min. Ciano na polowaniu, wydanym przez premiera Stojadinowicza w Belje, skąd pojedzie do Białogrodu.

Program pobytu w stolicy jugosłowiańskiej przewiduje m. in. otwarcie wystawy książki włoskiej w Białogrodzie.

Koła jugosłowiańskie podkreślają, że istotnym celem wizyty jest zacieśnienie przyjaźni między Rzymem a Białogrodem, przypominają, że ostatnie kontakty włosko-jugosłowiańskie miały miejsce w Wenecji (czerwiec 1938 r.), gdzie omawiano sprawy gospodarcze i środkowo-europejskie, oraz w Białogrodzie (marzec 1937), gdy podpisano włosko-jugosłowiański pakt przyjaźni.

Dnia 15 stycznia r. b. zmarła nasza najukochańsza matka i babka

B. P.

EUGENIA WOLRAUCHOWA
ur. KON

przeżywszy lat 73.

Wyprawdzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś, we wtorek, dn. 17 b. m. o godz. 1 pp. z domu przedpogrzebowego w Łodzi, o czym zawiadamia pozostała w nieutulonym żalu

RODZINA

Zdarzenia i ludzie

Niebieski diament

Śmierć lotnika Ottona von Kleinmichel

Rio de Janeiro, w styczniu.

Po przeszło dwunastu latach wyjątkowa została obecnie jedna z najbardziej tajemniczych tragedii puszczy brazylijskiej — zagadkowe zniknięcie poszukiwacza diamentów i byłego niemieckiego lotnika wojskowego Ottona von Kleinmichel w „Dolinie śmierci“ Rio das Garcas.

Kleinmichel wyruszył latem roku 1926 z grupą, składającą się ze 140 poszukiwaczy diamentów z Rio de Janeiro poprzez Goyaz i Matto Grosso do Rio das Garcas, by na nowo odkrytych polach diamentowych wykopywać „Cascahos“ i wypłukiwać „cadive do diamante“. „Cascaho“ — są to krzemienie, w których znajduje się niekiedy diamenty zadziwiającej wielkości i o niezwykłym blasku. „Cadive do diamante“ to „błoto diamentowe“, mieszanina piasku, ziemi i mułu, z której wypłukuje się diamenty. Prócz Kleinmichela i jednego Anglika ekspedycja składała się z samych Brazylijczyków, po większej części mieszanów.

Były niemiecki lotnik wojenny Otto von Kleinmichel, odznaczony wysokim bojowym orderem „Pour le Merite“ właściwie z amatorstwa wyruszył na tę awanturniczą wyprawę. Nie posiadał on wprawdzie własnego majątku, lecz żył od lat z bogatą Amerykanką nie-

mieckiego pochodzenia Edith von Berensdorff, która posiadała w Rio de Janeiro luksusowy lokal „Diamonds Club“. Edith była jedynym dzieckiem bogatego bankiera z Wall Street i wbrew woli rodziców wyszła za mąż za biednego architekta włoskiego. Gdy Włochy przystąpiły do wojny światowej, mąż jej zgłosił się na ochotnika do oddziału lotniczego. Ona sama kazała się przez Czerwony Krzyż amerykański wysłać na pole bitwy, by być blisko swego męża. Pewnego dnia przyniesiono do szpitala, do którego ją przydzielono, dwóch rannych lotników — jednego niemieckiego i jednego włoskiego, którzy stoczyli między sobą walkę powietrzną: byli to — jej mąż i porucznik von Kleinmichel. Włoch umarł po krótkim czasie, Niemiec zaś zdobył serce wdowy swego przeciwnika. Po wojnie, gdy niemiecka inflacja zrujnowała całkowicie porucznika von Kleinmichela, wyemigrował on z Edytą do Rio de Janeiro, gdzie otworzyli sobie „Diamonds Club“.

Kilku reporterów, którzy w czasie, gdy Kleinmichel wyruszył na poszukiwanie diamentów, zwiędzali Brazylię, odszukali byłego lotnika nad Rio das Garcas. Wybudował on sobie chatkę, nieco z dala od obozu. Pozostali poszukiwacze diamentów, których naogół u-

patil. Krótko potem Kleinmichel zniknął bez śladu i nikt o nim więcej nie słyszał.

W dniu, kiedy po raz ostatni widziano Ottona, Edith von Berensdorff doznała w swym lokalu, oddalonym o około 1000 km. od Rio das Garcas, szoku nerwowego. Z pianą na ustach nieszczęśliwa kobieta padła na ziemię, krzycząc:

— On nie żyje... Znalazł niebieski diament... zastrzelili go...

Po kilkutygodniowym pobycie w szpitalu Edith von Berensdorff wróciła znowu do swego lokalu. Władze brazylijskie przesłuchiwały ją kilka razy, lecz nie można było nic od niej wydostać. Krótko potem sprzedała swój lokal i osiedliła się w Nowym Jorku.

Dochodzenia przerwano później, gdyż przesłuchiwanie poszczególnych poszukiwaczy diamentów z obozu nad Rio das Garcas nie dało żadnego rezultatu. Zresztą, w międzyczasie ludzie w obozie zmienili się kilkakrotnie i było rzeczą niemożliwą odnaleźć tych, którzy mogliby dać jakieś wyjaśnienia. Brazylijskie władze zawiadomiły zatem tylko poselstwo niemieckie, iż Otto von Kleinmichel „zniknął bez śladu“.

Obecnie jednakże tajemnica jego zniknięcia została częściowo wyjaśniona przez zeznanie murzyna, który należał do owej grupy poszukiwaczy diamentów. „Wizja“ Edyty von Berensdorff została potwierdzona: istotnie owej nocy roku 1926 zastrzelono Ottona von Kleinmichel.

Według zeznania murzyna, Kleinmichel badał przez cały dzień koryto rze-

Memoriał Zw. Nauczycielstwa Polskiego

w sprawie sytuacji szkolnictwa doreczony został min. Świętosławskiemu

Warszawa, 17 stycznia.

W dniu dzisiejszym minister oświaty prof. Świętosławski przyjął delegację Związku Nauczycielstwa Polskiego, złożoną z prezesa Nowickiego oraz pp. Wiacka, Pawłowskiego i Kwiatkowski.

Delegacja złożyła ministrowi prof. Świętosławskiemu memoriał omawiający sytuację szkolnictwa i zawodu nauczycielskiego.

W memoriale zwrócono uwagę na niezwykle ciężkie położenie szkolnictwa polskiego, domagając się opanowania groźnego kryzysu oświaty i kultury w kraju.

Zdaniem nauczycielstwa, zaradczym środkiem byłoby przeprowadzenie planu oświatowego, znajdującego wyraz w wyznaczeniu odpowiednich funduszy na potrzeby szkolnictwa. Plan ten musiałby obejmować walkę z analfabetyzmem przez masowe upowszechnienie szkół publicznych, wydanie podniesienie uposażenia rzeszy nauczycielskiej, dającą możliwość twórczej pracy i będące zachętą dla młodzieży do wstępowania w szeregi nauczycielstwa.

Delegacja doreczyła ponadto ministrowi prof. Świętosławskiemu 3-tomową księgę, która liczy 3000 stron i obejmuje 50.000 podpisów, złożonych przez nauczycielstwo szkół publicznych, państwowych i prywatnych, zarówno należące do ZNP, jak i pozostające poza tą organizacją, oraz popierające stanowisko ZNP, w dziedzinie walki z kryzysem szkolnym w Polsce. Księga z podpisami jest uzupełnieniem memoriału.

Przeniesienie kancelarii adwokackiej

do innej miejscowości wymaga zgody Nacz. Rady Adwokackiej

Warszawa, 17 stycznia.

Naczelna Rada Adwokacka wydała wyjaśnienie w sprawie przenoszenia kancelaryj adwokackiej do innej miejscowości.

W wyjaśnieniu tym ustala się, iż kwestie kontyngentowe, powstałe po zamknięciu list adwokackich nie dotyczą kwestii przeniesienia siedziby przez już praktykujących członków palestry.

Przeniesienie kancelarii adwokackiej do innej miejscowości wymaga tylko zgody Naczelnej Rady Adwokackiej.

ki, trzymając się zdala od pozostałych poszukiwaczy, i dopiero późno w nocy wracał do obozu. Po drodze zaskoczyła go jednak okropna zawierucha i na skutek unoszących się w powietrzu tumanów kurzu, Kleinmichel stracił orientację. W ten sposób znalazł on się przed chatką jednego ze swych towarzyszy przed którą nagromadzona była cała góra „cadive“. Zgodnie z niepisany prawem, obowiązującym poszukiwaczy diamentów, nie wolno mu się zbliżyć na więcej niż siedem kroków do takiego nie przepłukanego jeszcze zapasu „błota diamentowego“. Właściciel chaty postąpił zatem, zdaniem murzyna, słusznie, strzelając do Kleinmichela.

Stan rzeczy byłby więc zupełnie wyjaśniony, gdyby murzyn nie dodał do swego sprawozdania, iż Otto von Kleinmichel w chwili, gdy został zastrzelony miał przy sobie wielki niebieski „Cascaho“, który odnalazł tego dnia w mułach rzeźnym. Anglik, który do niego strzelał, zabrał mu — także zgodnie z niepisany prawem — ten wspaniały kamień. Sprawa wydaje się zatem dość niejasna, nie można było jednak dojść do sedna rzeczy, gdyż Anglika — przeto sam niebieski diament — zastrzelono również w kilka tygodni po śmierci Kleinmichela.

Brazylijskie władze w swym oficjalnym zawiadomieniu o śmierci Ottona von Kleinmichel, skierowanym do niemieckiego poselstwa, dodały tylko, iż był lotnik padł ofiarą nieporozumienia.

ARABOWIE STAWIAJĄ ANGLII WARUNKI

Czy b. mufti weźmie udział w konferencji palestyńskiej? — Szeft opozycji mjr. Atlee o prześladowaniu Żydów niemieckich

Żydowska Siedziba Narodowa w Palestynie i pozycja strategiczna Anglii na Wschodzie

LONDYN, 16 stycznia. Interesy Anglii na Bliskim Wschodzie z punktu widzenia strategicznego, oraz orientacja proturecka i proarabska dyskutowane są w dwóch artykułach w ostatnim numerze „Palestine”, organu angielskiego komitetu propalestyńskiego.

— Nikt nie będzie przeczył — głosi jeden z artykułów — że bliższy związek z Turcją jest koniecznością dla Anglii niezależnie od tego czy niebezpieczeństwo wojny zarysowuje się bezpośrednio czy też w bliskiej przyszłości. W stosunku jednak do Palestyny czynnik odpowiedzialny zdają się zajmować odmienne stanowisko. Manipuluje się wclaz argumentem, że Arabowie i muzułmanie w Indiach krzywdzeni są przez politykę angielską w Palestynie, należy więc poczynić w tym zakresie dalekosiężne koncesje. Argument ten jest grubo przesadzony.

„Jeśli wybuchnie wojna — pisze dalej autor artykułu w „Palestine” — czy Anglia będzie mogła powierzyć swe losy na tym odcinku Arabom palestyńskim? Podczas wojny światowej Arabowie spełnili rolę raczej negatywną, więcej przeszkadzali, niż pomagali w operacjach wojskowych. Nie jest prawdopodobne, aby obecnie ich współudział dał bardziej pozytywne wyniki. Z żadnego punktu widzenia nie można ich uważać za cennych sojuszników. W obliczu kształtującej się sytuacji międzynarodowej.....

wej nasuwa się pytanie: jeśli Turcy są cennym sojusznikiem, z kim wypadnie współpracować: z kim należy pójść; z Arabami palestyńskimi czy z Żydami palestyńskimi? Odpowiedź chyba jest jasna“.

KAIR, 16 stycznia. Przywódcy arabscy po odbyciu narady z muftim powrócili dziś z Bejrutu. Oświadczyli oni, że gotowi są wyjechać do Londynu na konferencję w sprawie Palestyny, jeśli Anglia zaakceptuje uprzednio następujące warunki:

1) Rząd angielski winien uznać, że zobowiązania zawarte w Deklaracji Balfoura w sprawie utworzenia Żydowskiej Siedziby Narodowej już zostały spełnione, skoro od czasu wojny osiedliło się w Palestynie 400 tysięcy Żydów. W związku z tym należy też całkowicie wstrzymać dalszą imigrację Żydów do Palestyny.

2) Konstytucja przyszłego państwa palestyńskiego przewidywać ma statut mniejszościowy dla Żydów, którzy winni na zawsze wyrzec się roszczeń do stania się większością w kraju.

3) Arabskie „Stronnictwo Obrony Narodowej”, na czele którego stoi Fakri bey Naszaszibi, nie może być reprezentowane w delegacji arabskiej do Londynu, gdyż jedynie zwolennicy muftiego powołani są do reprezentowania palestyńskiej ludności arabskiej.

Mufti gotów jest zresztą osobiście przyjechać do Londynu, jeśli rząd angielski zaakceptuje warunki, które przed stawione będą w Londynie przez premiera egipskiego Machmud Mochamad Paszę.

LONDYN, 16 stycznia. Burmistrz przedmieścia londyńskiego Stepney zwołał wiec „celem zaprotęstowania przeciwko clerpieniom, okrucieństwom i niesprawiedliwościom, których ofiarami są w Niemczech katolicy, Żydzi i inne mniejszości”. Głównym mówcą na wiecu był leader opozycji major Atlee, który oświadczył, że aczkolwiek jest rzeczą jasną, że Anglia nie może sama przycierać setek tysięcy uchodźców, to jednak Imperium Brytyjskie odegrać powinno w rozwiązaniu zagadnienia rolę czołową, zajmuje ono bowiem jedną czwartą powierzchni kuli ziemskiej a olbrzymie obszary imperialne są rzadko zaludnione.

— Musimy także, — oświadczył Atlee — przyczynić się do zebrania środków, które umożliwią uchodźcom osiedlenie się w innych krajach.

NOŻYKI „ECLIPSE”
*Wzrost mądrości
cere
czas
pieniądze
i nerwy*

Jeszcze jeden projekt w sprawie emigracji Żydów

— Żydzi powinni uzyskać swoje państwo w Palestynie — oświadczył pos. Cazalet

Londyn, 16 stycznia. Przewodniczący Parlamentarnego Komitetu dla spraw Uchodźców poseł kpt. Wiktor Cazalet wyłuszczył swój projekt rozwiązania zagadnienia uchodźców. — Plan ten przewiduje zaciągnięcie pożyczki międzynarodowej w wysokości 100

milionów funtów celem skolonizowania w okresie 10 lat miliona rodzin żydowskich z Europy Środkowej i Wschodniej. Pożyczka byłaby zagwarantowana przez Anglię, Stany Zjednoczone i Holandię. Koncerny żydowskie poza tym zrealizowałyby oddzielną pożyczkę,

gdyż 100 milionów dolarów nie wystarczy na całkowite rozwiązanie problemu uchodźców.

Kapitan Cazalet twierdzi, że byłoby błędem ignorowanie potrzeb emigracyjnych Żydów w Polsce, na Węgrzech i we Włoszech, aczkolwiek nie znaczy to wcale, że on nie docenia pilności zagadnienia żydostwa niemieckiego. Należy pomóc rządowi polskiemu przy rozwiązaniu kwestii żydowskiej. Przekonany jestem — oświadczył kpt. Cazalet — że jeśli opracowany będzie plan, który umożliwi emigrację 30 do 40.000 Żydów rocznie z Polski, rząd polski chętnie współdziałałby z tym planem, umożliwiając tym ludziom zabranie ze sobą takiej części ich dobytku, jaka tylko będzie możliwa i prawdopodobnie poparłby również pożyczkę na ten cel. W tych warunkach rząd polski zaniechałby pewnie projektowanych ustaw antyżydowskich.

Żydzi powinni uzyskać państwo i to się może stać tylko w Palestynie. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby Żydzi posiadli również większy obszar w innej części świata, który mógłby stanowić pewnego rodzaju kolonię Palestyny.

Czterech Żydów poległo

ubiegłej nocy w Palestynie

Jerozolima, 16 stycznia. Wskutek wzmożonej akcji terrorystycznej ubiegłej nocy poległo w Palestynie czterech Żydów. Strażnik Jakub Cohen, zginął podczas starcia z terrorystami w pobliżu Kfar Giladi.

Dwaj koloniści, Cwi Frydman i Szlo ma Rozenal, obydwoj z Polski, zamordowani zostali przez terrorystów w pobliżu kolonii Ben Szemen.

W dzielnicy Teimon Mosze, w Jerozolimie, ciężko zraniony został mleczarz żydowski, Szlomo Magman, urodzony w Palestynie. Magman zmarł później w szpitalu, liczył on lat 40.

„Neues Wiener Journal”

również ulega likwidacji

Belln, 16 stycznia. (Pat) W początku bieżącego roku zachodzą dalsze duże zmiany w dziennikarstwie niemieckim, zarówno w obsadzie personalnej poszczególnych redakcji, jak i w samych pismach.

Szereg czołowych pism i czasopism przestanie wychodzić. W Berlinie przestanie wychodzić od 1 lutego znany dziennik „Berliner Tageblatt”, który od 1871 roku był jednym z najpoczytniejszych pism niemieckich.

Również w Wiedniu przestanie wychodzić już w najbliższym czasie około 6-ciu pism, a m. in. znane powszechnie, nawet poza granicami Austrii pismo „Neues Wiener Journal”.

Samobójstwo lekarza

Warszawa, 16 stycznia. Przy ul. Ordynackiej powiesił się doktor medycyny 58-letni Józef Burzyński. Wezwany lekarz stwierdził śmierć. Przyczyny samobójstwa nie ustalono.

Katastrofalna powódź

Tokio, 16 stycznia. (PAT) Katastrofalna powódź, która nawiedziła wyspę Hokkeido, wyrządziła olbrzymie szkody, których dokładnych rozmiarów nie można jeszcze w chwili obecnej z całą ścisłością określić. Utonęło lub zginęło przeszło 800 osób.

Niemcy idą na ustępstwa

w sprawie finansowania emigracji Żydów

Berlin, 16 stycznia. (Pat) Dziś kontynuowane były rozmowy między p. Rublee a dr Schachtem poświęcone sprawie finansowania emigracji żydowskiej z Niemiec.

Nastroje kół brytyjskich i niemieckich są dziś bardziej optymistyczne. Strona niemiecka poczynić miała pewne ustępstwa ze swego pierwotnego planu. Bardziej umiarkowane żądania

niemieckie dają możliwość kontynuowania rozmów i omówienia projektów bardziej szczegółowo, to też w ciągu dnia dzisiejszego toczyły się rozmowy między współpracownikami p. Rublee a niemieckimi rzeczoznawcami eksportowymi.

W drugiej połowie tygodnia podjęte będą ponownie rozmowy między dr Schachtem i p. Rublee.

Uchwały Światowego Kongresu Żydowskiego

w sprawie emigracji i walki z antysemityzmem

Paryż, 16 stycznia. W Paryżu została dziś zamknięta sesja komitetu administracyjnego Kongresu Żydowskiego. Komitet uchwalil zwołać żydowską konferencję emigracyjną dla wyłonienia centralnej instytucji emigracyjnej żydowskiej.

Komitet wypowiedział się przeciwko planowi Schachta oraz wszelkim projektom kolonizacji żydowskiej w Abisynii.

Komitet dał wyraz swej wdzięczności dla Papieża za Jego wystąpienia przeciw rasizmowi.

Światowy Kongres Żydowski — głosi rezolucja — zdecydowany jest walczyć z polityką antysemicką w krajach Europy Środkowej i Wschodniej i odmawia współpracy w zakresie organizowania emigracji żydowskiej z tymi rządami, które łamia zasady równoprawnienia obywateli Żydów.

Czy Kanada otworzy granice

dla emigrantów i uchodźców europejskich?

Montreal, 16 stycznia. (Pat) Zapowiedź zwrócenia się przez rząd W. Brytanii do Kanady w sprawie zbadania możliwości imigracji, wywołała szereg oficjalnych i półoficjalnych oświadczeń ze strony czynników kanadyjskich.

Z wynurzeń tych wynika, że Kanada gotowa jest zbadać dokładnie sprawę imigracji, lecz że badania te bynajmniej nie przesadzają w jakim kierunku podjęcie decyzji władz kanadyjskich w sprawie ewentualnego otwarcia dostępu do Kanady dla emigrantów.

Zwiększenie dobrobytu i obronno-

ści Kanady wymaga wprowadzenia dopuszczenia imigracji z niektórych krajów europejskich, m. in. z Anglii, krajów północnych i Polski, obecna sytuacja gospodarcza, zwłaszcza spadek cen pszenicy wyklucza natomiast możliwość sprowadzania nowych sił roboczych do najlepszych terenów kolonizacyjnych w zachodnich preriach. Bezrobocie przemawia znów przeciwko imigracji elementu miejskiego. Dlatego też spotyka się opinie, że Kanada w najbliższych latach nie będzie mogła otworzyć granic dla szerokiej rzeszy emigrantów.

50 tys. obywateli polskich ostemplowało swe paszporty zagraniczne

Warszawa, 17 stycznia.

Wedle danych ministerstwa spraw zagranicznych, dotychczas do konsulatów polskich zagranicą zgłosiło się celem ostemplowania paszportów 50.000 obywateli polskich, stale zamieszkujących poza granicami Polski.

Przed wizytą Ribbentropa w Warszawie

Frankfurt, 16 stycznia.

(PAT) Rządowy „Frankfurter Volksblatt” podaje informację D. N. B. o postanowionej wizycie ministra von Ribbentropa w Warszawie z następującym komentarzem:

„Zaproszenie rządu polskiego odpowiada w zupełności wzajemnym dobrem stosunkom obu krajów. Dowodzi ono przy tym, że pakt z roku 1934 funkcjonuje dobrze”.

Reflektorem po prasie

Rozmowy polsko-niemieckie

Mimo że od pobytu min. Becka w Berchtesgaden upłynęło już wiele czasu, mimo, że od owego dnia na świecie zdarzyły się ważne wypadki, uwaga prasy międzynarodowej wciąż jeszcze nie odrywa się od wyników rozmów polsko-niemieckich. Na pewną uwagę zasługują informacje londyńskiego dziennika „Sunday Dispatch“:

Dziennik ten pod krzykliwym tytułem: „Hitler przeznaczona część kolonii brytyjskich Polsce“ twierdzi, że kanclerz Rzeszy ofiarował Polsce udział w wielkim projekcie, który obecnie opracowuje i który dotyczy nowego podziału posiadłości kolonialnych, głównie kosztem Imperium Brytyjskiego.

Warunkiem przyznania Polsce kolonii ma być — według dziennika — wyrażenie przez Polskę zgody na nieprzeciwstawianie się planom niemieckiej ekspansji w Europie Wschodniej. Według planów kanclerza Hitlera Włochy, Niemcy i Polska uzyskałyby terytoria kolonialne.

Wreszcie korespondent podkreśla, że kanclerz Hitler zapewnił w swoim czasie premiera Chamberlaina, iż „Niemcy nie poruszają kwestii kolonii w ciągu najbliższego roku lub dwóch lat (?)“, gdyż chcą przed tym zapewnić sobie absolutną przewagę sił powietrznych i rozbudować swą flotę podwodną.

Do powyższego doniesienia bardzo ciekawe komentarze zamieszcza w depeszy z Londynu „Kurier Warszawski“. Podobno Hitler

proponował ministrowi Beckowi sformułowanie polskich żądań kolonialnych, któreby mogły być uwzględnione przy oczekiwanych nowym podziale terytoriów kolonialnych.

P. Tabouis w „Sunday Reiterle“ przepowiada, że dnia 30 stycznia Hitler wypowie wielką mowę w Reichstagu, w której zdecydowanie poprze żądania terytorialne Włoch pod adresem Francji i, że dokładnie dnia 1 lutego Mussolini penowić swe żądania w formie ultimatum, doręczonego w Paryżu.

Z powyższego doniesienia wynikałoby, że równoległe z podniesieniem rozszczeń kolonialnych ma być zaostrożona sytuacja polityczna na Zachodzie Europy. Jak donosi „Kurier Warszawski“ pp. Hitler i Beck

stwierdzić mieli korzyści, wynikające z deklaracji polsko-niemieckiej, przy czym korespondent „Sunday Times“ przypuszcza, iż deklaracja ta ma być przedłużona.

Kanclerz Hitler miał dalej oświadczyć, że nie ma nic wspólnego z propagandą pewnych czynników w związku ze sprawą Rusi Podkarpackiej

Rozmowa przeszła m. in. na ogólne omówienie sytuacji dyplomatycznej. Mówiąc o zagadnieniu rosyjskim, kanclerz Hitler miał podkreślić, że nie ma żadnych agresywnych zamiarów na wschodzie.

Wbrew pogłoskom Hitler nie nalegał, by Polska przystąpiła do paktu antykomunistycznego. Nie poruszał również kwestii Pomorza, ani też nie proponował — jak niektórzy twierdzą — żadnych spraw komunikacyjnych między Rzeszą i Prusami Wschodnimi.

Hitler ujął w sposób zrozumiały dla polityki polskiej, dążącej do utrzymania neutralnej równowagi między jej sąsiadami, t. j. Niemcami i Rosją Sowiecką.

„U-ton Rappaporta“

„Dziennik Powszechny“ pisząc o przyłączeniu się Węgier do paktu antykomunistycznego zaznacza:

W jeszcze jednym kraju zapanuje „ukton Rappaporta“, jak nazwano we Francji sposób po zdrowianiu przy pomocy podniesionej ręki. Bo to właśnie Gabriel d'Annunzio — Rappaport wynalazł, a raczej wskrzesił zapomniany zwyczaj

Na podstawie dekretu prasowego

Wydany przed paru miesiącami dekret prasowy został zastosowany w formie wydrukowania przez „I.K.C.“ komunikatu urzędowego, nadesłanego przez premiera Składkowskiego. Kilka dni temu znany literat i felietonista Zygmunt Nowakowski zamieścił w „I.K.C.“ felieton o powrocie delegacji Sejmu i Senatu z Krakowa. W felietonie znalazł się następujący ustęp:

„Po złożeniu wieńca wracała do stolicy delegacja Senatu i Sejmu i czy wiesz, że zamknięto zupełnie dostęp do dworca, a publiczność, zapłaćwszy pełną cenę biletów n. p. II kl., musiała przedostać się do wagonu jakimś przemykaniem, jakimś pasażem podziemnym, omal nie kanałami, posłów zaś i senatorów otoczył kordon policji, strzegąc, by plebs nie otarł się o te selskiiny, o te wydry, te tchórze...“

„Panowie marszałkowie Sejmu i Senatu — Miedziński i Makowski po przeczytaniu felietonu napisali do p. Premiera list w którym między innymi czytamy:

Tendencja tej notatki — imputująca pod figurą „dwuznacznika“, że reprezentacja Izby Ustawodawczej osłaniała się tchórzliwie od zetknięcia z publicznością kordonami policji — jest niewątpliwa.

Dalej Marszałkowie stwierdzają, że wogóle nie miał miejsca zbiorowy powrót prezydów Sejmu i Senatu, oraz że

Rzym i Berchtesgaden

Fiasco konferencji włosko-angielskiej. — Rozmowy pp. Becka i Hitlera. — Kilka miesięcy spokoju

(Od specjalnego korespondenta „Republiki“ z Francji)

Londyn, w styczniu.

Jak ze wszelkich stron przewidywano, bardziej teatralne niż dyplomatyczne rozmowy rzymskie spełziły na niczym. Nie mogło zresztą być inaczej.

Pozycje i żądania tak Italii, jak i W. Brytanii były zdane oddawna i nie było żadnego powodu, by przypuszczać, że wystarczy osobistego kontaktu między mężami stanu, aby zmienić pozycje, wytworzone przez konieczności geograficzne i historyczne.

Oczywista, że rząd angielski nie mógł Francji proponować uregulowania sprawy tunisko-korsykańskiej przez konferencję czterech. Nadzieje, jakie niektórzy dziennikarze italscy pokładali w takiej konferencji, są prosto śmieszne. Co się tyczy gen. Franco, to ani Wielka Brytania ani Francja nie mogą dla niego uczynić więcej, niż dotychczas uczyniły...

Zresztą, „rokowania“, w których jeden z partnerów żąda wszystkiego a dać w zamian nic nie chce, nie mogą powodować wielkich rezultatów. Prasa zachodnio-europejska rzymskie rozmowy długo i szeroko opisywała. Niektóre dzienniki francuskie cieszą się z faktem, że o Londyn — Paryż okazała się równie silna jak o Berlin — Rzym. Nie ma w tym nic nowego; wielu dyplomatów twierdzi nawet, że związek między zachodnimi demokracjami jest o wiele

Dla leczenia zaparcia u kobiet specjalnie wskazana jest naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa, dzięki swemu niezawodnemu i nadzwyczaj delikatnemu działaniu. Zap. Wasz. Lek.

silniejszy, mimo, że mniej agresywny, niż alians dyktatorów. Pozatem odnosi się wrażenie, że i Wielka Brytania i Italia są zdecydowane uniknąć za wszelką cenę konfliktu zbrojnego. Anglia dla tego, że jest głęboko pacyfistyczna, Italia — ponieważ wie, że wojnę przegra...

Ponieważ rzymskie odwróciły uwagę szerokiej publiczności od znacznie w istotie ważniejszych rokowań między pulk. Beckiem a rządem niemieckim. Jednakże tutejsi specjaliści zagadnień dyplomatycznych rozumieją, że pokój Europy i świata znacznie bardziej zależy od wzajemnego ustosunkowania się sił w środkowej Europie, niż od rozszczeń włoskich do prowincji francuskich.

Prasa francuska naogół twierdzi, że Berlin pragnie „wymienić“ spokój Ukrainy na Gdańsk. Opinia ta wykazuje typową dla Francuzów nieznajomość spraw wschodniej Europy. Prasa angielska natomiast orientuje się w tych zagadnieniach o wiele lepiej. Podkreśla ona, że Ukraina nie może być w żadnym wypadku uważana za monetę zamienne. Kwestia ukraińska, o ile istnieje, interesuje głównie Z.S.S.R., pozatem — Polskę, a w znacznie mniejszym stopniu Czechy i Rumunię. Niemcy nie mają w żadnym wypadku nic do powiedzenia. Znaczna większość obserwatorów dyplomatycznych zgadza się obecnie, że zabieg niemiecki o Ukrainę są jedynie fortelem. Hitler może ofiarować spokój na Ukrainie, tak jak Zagłoba ofiarował Jego Królewskiej Mości Niderlandy.

Mowa była także w prasie tutejszej, że Niemcy, wzamian za Gdańsk, „zgodzą się“ na wspólną granicę polsko-wę-

gierską. Ta druga hipoteza uważana jest za również mało prawdopodobną jak i pierwsza. Jasne jest przecie, że Polsce mniej zależy na węgierskich garnizonach na Huculszczyźnie, niż na polskim garnizonie na Westerplatte, w której wielu widzi klucz do obrony Gdyni.

Bardziej ostrożni i lepiej poinformowani publicyści piszą, że jest bardzo możliwe, że rząd warszawski zaniecha dalszego zbliżenia dyplomatycznego do Rosji sowieckiej, natomiast Rzesza przestanie zachęcać systematycznie do aktywności wszystkie antypolskie żywioły.

Rezultat taki byłby uważany przez większość prasy angielskiej za do d a t n i, gdyż zapewniłby Europie przynajmniej kilka miesięcy względnego pokoju, a blokowi demokratycznemu bardzo zależy na zyskaniu czasu. Pozwoliłoby to dyplomacji francuskiej i angielskiej zreorganizować rozbitą po Monachium system aliansów na Wschodzie, oraz do zbroić się.

Szalone tempo zbrojeń angielskich podobno bardzo niepokoi sztab niemiecki. Wielka Brytania buduje obecnie 300 samolotów miesięcznie. Sir Kingsley Wood zapowiada, że w końcu roku produkcja osiągnie zawrotną liczbę 700 aparatów. Ze swej strony produkcja francuska dochodzi do 200 samolotów miesięcznie i Francja spuszcza na wodę pancernik „Richelieu“, o pojemności 35 tysięcy tonn.

Zakończyć możemy, cytując opinię P. Duff Coopera, który ma nadzieję, że w najkrótszym czasie zachodnie demokracje będą prowadziły politykę warty ich zbrojeń... T. S.

Wojska gen. Franco wkroczyły do Cervere

Rząd powstańczy zniósł autonomię na zajętych obszarach

Burgos, 16 stycznia.

(Pat) Według otrzymanych tu wiadomości, wojska gen. Franco wkroczyły do Cervere.

W ciągu dnia dzisiejszego oddziały armii gen. Franco zajęły również miejscowości: Claret, Pasane, Digna i Pontile

Lerida, 16 stycznia.

(Pat) Zajęcie Tarragony nastąpiło

wczoraj punktualnie o godzinie 12,30 przez gen. Santes. Nieprzyjaciel stawił nieznaczny tylko opór, to też o godz. 14-tej całe miasto znajdowało się w rękach powstańców.

O godz. 16-ej przednie strażce powstańcze posunęły się o 4 km naprzód na drodze wiodącej z Tarragony do Barcelony, celem ubezpieczenia się przed kontratakami wojsk barcelońskich

Burgos, 16 stycznia.

(Pat) Minister spraw wewnętrznych rządu gen. Franco, Serrano Suner, podpisał dekret, regulujący prowizorycznie sprawę likwidacji autonomii administracyjnej Katalonii.

Ustawa z dn. 5 kwietnia 1938 r. ogłoszona w Burgos nazajutrz po zajęciu Leridy odwoływała statut autonomiczny Katalonii.

Podpisany dzisiaj przez Serrano Sunera dekret orzeka, iż nowe władze obejmują urzędy, zajmowane dotychczas przez władze, podlegające Generalitatowi Katalońskiemu.

Jak słysząc, gen. Franco wyda nierzawo proklamację do ludności Katalonii wzywając ją do zaniechania bezskutecznego oporu i zaniechania zbytecznego przelewu krwi.

Podobne proklamacje były wydane w swoim czasie do ludności asturyjskiej i do Basków.

Barcelona, 16 stycznia.

(Pat) Ewakuacja dalszych obszarów katalońskich jest ogromnie utrudniona przez skuteczną akcję lotnictwa gen. Franco. Droga wiodąca z Tarragony do Vendrell, ciągnąca się wzdłuż wybrzeża, formalnie zatrasowana jest bezładnie przesuwanymi się kolumnami fabryk, samochodów ciężarowych, wozów i pleszych, którzy zostali wysiedleni ze swych siedzib na terenach utraconych przez wojska barcelońskie.

Nad drogą tą krąży nieustannie bombowce gen. Franco, mające łatwy cel na szosie, a którym rozstawione baterie przeciwlotnicze nie są w stanie przeszkodzić w skutecznym bombardowaniu

400 osób zabitych podczas bombardowania Czungking

Czungking, 16 stycznia.

(PAT) Oficjalnie komunikują, iż liczba ofiar wczorajszego bombardowania Czungkingu przez samoloty japońskie waha się od 300 do 400.

Przedłużenia obniżki składek ubezpieczonych

domagają się organizacje pracownicze

Organizacje pracownicze podjęły akcję o dalsze przedłużenie obniżki składek w instytucjach ubezpieczeń społecznych na nowy okres dwuletni t. j. do 31 marca 1941 roku.

nie miał również miejsca żaden incydent. Obaj panowie spędzili w Krakowie czas całkiem prywatnie — w murach Uniwersytetu Jagiellońskiego, po czym udali się na dworzec nie czyniąc nikomu przeszkody ani kłopotu.

Ubezpieczenie samochodów

„Czas“ referuje wnioski Katowickiej Izby Handlowo-Przemysłowej w sprawie ubezpieczenia samochodów:

Koszt łącznego ubezpieczenia (wszystkich 3 rodzajów ubezpieczeń) wynosi dla posiadacza samochodu do 100 złotych miesięcznie! Kwota ta odnosi się do najbardziej u nas rozpowszechnionego wozu pochodzenia zagranicznego, wartości ok. 6000 zł. Sumę zł. 100 w budżecie miesięcznym właściciela niewielkiego samochodu dla opłacenia składek ubezpieczeniowych — trzeba uznać za bardzo wysoką w stosunku do całości kosztów utrzymania samochodu.

Pomimo to towarzystwa ubezpieczeniowe utrzymują, że stawki te nie wystarczają na pokrycie szkód i że dział ubezpieczeń samochodowych jest w Polsce od 3 lat deficytowy, i to nie z powodu nadmiernych kosztów, lecz przede wszystkim dlatego, że wypłacane przez towarzystwa ubezpieczeniowe odszkodowania przekraczają 100 procent pobranej przez nie składki, a to ze względu na drogie części zamienne do samochodów i trudności przy ich spro-

wadzeniu, niski poziom techniczny warsztatów samochodowych, małą staranność właścicieli kierowców, o swe maszyny, nadmierne zużycie tych maszyn, a więc zmniejszenie ich odporności i wreszcie częste zdarzenia.

Zdaniem Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach byłoby pożądanym wprowadzenie przez towarzystwa ubezpieczeniowe dla kierowców-amatorów jednej stawki, która obejmowałaby wszystkie trzy ubezpieczenia samochodowe; wysokość takiej zryczałtowanej stawki nie powinna przekraczać 30—35 zł. miesięcznie.

Tanie motocykle

Motocykle potaniają. „Czas“ pisze, że nowa fabryka motocykli rozpoczyna pracę. Dyrektor tej firmy p. Dzierżawski oświadczył:

Zacznemy — rzecz prosta — od najtańszego motocykla, najprostszego w budowie, od popularnej „setki“, tak bardzo oczekiwanej przez masę. Próby z modelem, który widziałeś na montażu seryjnego zostały przeprowadzone — seria jest rozpoczęta, na rynku ukaza się pierwsze egzemplarze w końcu lutego lub marca. Oczywiście, będziemy się starali możliwie najszybciej udoskonalić nasz produkt.

Zdecydowaliśmy się na usalenie ceny na bardzo niskim poziomie. Zapewne będzie ona znacznie niższa od ceny motocykli angielskich na jakich się wzorujemy“.

Credo polityczne

senatora prof. dr. Zmigrydera-Konopki. — Odczyt, wygłoszony na zjeździe kombatantów-Zydów w Łodzi

Prof. dr. Zdzisław Zmigryder-Konopka, senator Rzeczypospolitej, zasłużony bojownik o Niepodległość i b. żołnierz Legionów, powołany — jak wiadomo — wołą Pana Prezydenta na swe wysokie i odpowiedzialne stanowisko do Izby Wyższej, korzystając z odbywającego się w niedzielę w Łodzi zjazdu zarządu głównego Związku Żydów — uczestników walk o Niepodległość Polski, w którego łonie oddawna pracuje — wygłosił wczoraj w sali Towarzystwa Kredytowego odczyt p. t. „Szczerość w polityce”.

Sen. Zmigryder-Konopka ma za sobą przeszłość żołnierza i uczonego. W życiu politycznym udziału dotychczas nie brał — dla tego właśnie mówca — jak sam na wstępie zaznaczył — uważał za właściwe przedłożyć szerokiemu ogółowi swe credo polityczne.

Prelegent już w pierwszych słowach ujął to swe credo lapidarnie: idea, łącząca wszystkich Żydów — od obozu asymilacyjnego aż po żydowskie organizacje robotnicze — jest Państwo Polskie, obowiązki wobec Niego i prawa przezeń przyznane i przez Konstytucję zagwarantowane.

Mówca obszernie potem scharakteryzował ideologię poszczególnych ugrupowań żydowskich, wywodząc, że nie ma ani jednego z nich, któreby w swej działalności i wśród swych haseł nie zawierało elementów dla Państwa pozytywnych.

W tym przeglądzie mówca zajął się na końcu programem, w którego atmosferze wyrósł, t. j. Żydów którzy uważają się za członków Narodu Polskiego. Słyszeli się dziś ze wszystkich stron, że Polska takich Żydów nie chce. Ale ten pogląd, lansowany tylko przez grupę obywateli polskich, nie przekreśla warunków, wniesionych do historii Polski przez Żydów, wiążących swe losy z losami Polski, przez Żydów, uważających się za członków polskiej społeczności. „A tutaj — mówi prelegent — fakt, że

na legitymacji naszej posiadamy bohaterów, fakt, że pragniemy iść w ich ślady, nie da się zatrzeć. Bohaterów zawsze było mało, ale właśnie idee, którym ci bohaterowie służyli, posiadają walory nieprzemijające. Demagogia ich nie obali, propaganda ich nie zmoże.

Demagogia programu antysemitckiego wysuwa dziś na plan pierwszy hasło wysiedlenia Żydów, uwolnienia Polski od ich nadmiaru.

Mówca zastanawia się szczegółowo nad kwestią emigracji, wskazuje na trudności jej zrealizowania nawet przy najlepszych chęciach obu stron. Program emigracji, o ile ma mieć walory konstytucyjne, musi być ogólnym programem działalności pionierskiej Polski.

Dla tego, jeśli nawet uznać rację postulatu emigracyjnego, to nie na gruncie rzekomej szkodliwości Żydów w Polsce. Sprawa zdobycia nowych terenów dla osiedlenia nadmiaru ludności w Polsce może mieć wszelkie cechy ekspansji mocarstwowej Polski, gdy ludzie, którzy z Polski odejda, nie będą się czuli pokrzywdzeni i nie będą się uważali za banitów. W pionierskim ruchu emigracyjnym, w przyplwywie ludności wiejskiej do miast, a części ludności miejskiej na inne tereny — tkwią poważne możliwości rozwoju Polski, i właśnie tak tę sprawę traktują najszlachetniejsi i najmędrsi przywódcy polityki polskiej.

Czy jednak można — choćby w związku z zagadnieniem emigracji i z innymi sprawami — w stosunku do trzech milionów obywateli stosować jakiegoś przepisy specjalne, sprzeczne z konstytucją?...

Tutaj, opierając się o nauki prawne i o historię prawa, poddawszy jak najgłębszej analizie literę i ducha Konstytucji — prof. dr. Zmigryder-Konopka stwierdził, iż nie może jedno pokolenie zmienić fundamentu, na którym się opiera Państwo — wspólne dobro wszystkich przecieży obywateli i wspólne dobro również przyszłych pokoleń.

GRUŻLICA PŁUC jest nieublagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi miliony ludzi. — PRZY ZWALCZANIU CHOROBY PŁUCNYCH, BRONCHITU uporczywego, męczącego kaszlu, GRYPY i t. p. stosuj pp. lekarze — „BALSAM TRIKOLAN” Gaseckiego, który ułatwia wydzielanie się płwociny, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. — Sprzedają apteki.

Łódź jest patriotyczna i ofiarna

W ciągu roku 1938-go społeczeństwo złożyło na FON zł. 457,783,11

Akcja zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej spotkała się z silnym oddźwiękiem wśród społeczeństwa łódzkiego, które spieszy z ofiarami na rzecz dozbrojenia Polski. Społeczeństwa zdaje sobie sprawę z sytuacji naszego państwa na arenie międzynarodowej. Pojmuje jak ważną jest sprawa wznoszenia muru obronnego Polski wobec gwałtownych zbrojeń, przeprowadzanych przez cały świat. To też Łódź nie skąpiła ofiar na ten cel.

Jak nas informują, Łódź w ciągu roku 1938 złożyła na rzecz Funduszu Obrony Narodowej ogółem zł. 457.783,11. — Tak wysoka kwota jest wymownym wyrazem patriotyzmu społeczeństwa łódzkiego.

Podkreślić należy jednak, że akcja ofiarności o tyle będzie pozytywna, o ile cechować ją będzie systematyczność. Łódź niewątpliwie nie ustanie w szlachetnym wyścigu na rzecz dozbrojenia państwa. (i)

Zresztą — wywodzi mówca dalej — historia uczy, iż prawo zwycięży zawsze ustawę, iż sprawiedliwość prędzej czy później zatryumfuje nad doraźnym przepisem prawnym z tą sprawiedliwością nieharmonizującym.

Ostatnia część prelekcji poświęcona była krytyce totalizmu i zawierała z punktu widzenia klasyka i historyka charakterystykę nastrojów w części Europy.

Mówca przyrównał ten okres do epoki sofistyki. Ale fikcja, jaką głoszą dzisiejsi „sofiści”, długo się nie utrzyma. Sala Towarzystwa Kredytowego nie mogła pomieścić wręcz tłumów, chętnych wysłuchania prelekcji. Nowy senator wygłosił swój blisko dwugodzinny odczyt pięknym językiem, zdradzając wielki dar oratorski. (G)

Rada wojewódzka

zbierze się w dniu 24-go b. m.

Dnia 24 stycznia 1939 r. o godz. 11-ej odbędzie się w sali posiedzeń urzędu wojewódzkiego łódzkiego w Łodzi przy ulicy Ogrodowej Nr. 15 posiedzenie Rady wojewódzkiej z następującym porządkiem dziennym:

Zagajenie posiedzenia. Sprawozdanie o ogólnym stanie województwa łódzkiego, działalności administracji państwowej na obszarze województwa w okresie 1937/38 r. oraz ważniejszych zamierzeniach na przyszłość. Sprawozdanie z działalności wydziału wojewódzkiego za okres 1937/38. Budowa pomników 10-lecia Niepodległości Państwa Polskiego (bursa i Wiejski Uniw. Ludowy). Wybór delegata i zastępcy Rady wojewódzkiej do państwowej Rady samorządowej. Wybór komisji oświatowej Rady wojewódzkiej. Wybór przedstawiciela samorządu terytorialnego do okręgowej targowiskowej komisji nadzorczej. Wolne wnioski.

Nadużycia fryzjera

Sąd skazał go na 6 mies. i karę mu zawiesił

Zygmunt N., z zawodu fryzjer, będąc przez czas jakiś bez pracy, nabył aparat radiowy firmy „Kosmos” za 350 zł, ubrania i futra, pokrył wszystko wek słami, placąc najwyżej drobna sumę w gotówce i niemal niezwłocznie wszystko sprzedał za około 20 proc. istotnej wartości.

Pokrzywdzone firmy złożyły skargę do sądu.

Oskarżony tłumaczył się wyjątkowo ciężką sytuacją, podał ponadto, że jest doskonałym fachowcem, ma dostać pracę i postara się straty pokrzywdzonym pokryć.

Sąd wyrokiem łącznym skazał oskarżonego na 6 miesięcy więzienia i wykonanie kary mu zawiesił. (i)

Nieście pomoc
naibiedniejszym

Z karty żałobnej

s. † p.

Płk. dr. Edward Wertheim

Jak donosiliśmy, w niedzielę po krótkiej chorobie zmarł szef sanitarny DOK Łódź płk. Wertheim.

Płk. Wertheim pochodził z zasłużonej dla Polski rodziny żydowskiej, osiadłej w Kieleckim. Pradziad Jego był oficerem armii Księstwa Warszawskiego — kurierką powstańczą w Czystochowie w 1863 r.

Zmarły przed wojną wszechświatową, podczas studiów w Krakowie, brał czynny udział w „Strzelcu”.

W r. 1914 wstąpił do 1 p. p., z którym wkroczył w granice Królestwa. W charakterze lekarza, odbył kampanię legionową w I Brygadzie, następnie w 3 p. p. i w 2 p. ulanów, brał udział w walkach karpaccich.

Po kryzysie legionowym pracuje w P. O. W. W 1918 roku wstępuje ponownie do wojska, bierze udział w obronie Lwowa i wojnie bolszewickiej. Po wojnie obejmuje kolejno stanowiska lekarza garnizonowego w Skierniewicach, komendanta szpitala wojskowego w Kielcach. W r. 1934 zostaje mianowany komendantem okręg. szpitala wojskowego w Łodzi, od r. 1936 — szefem sanitarnym D. O. K. Dzięki Jego głównie inicjatywie i uprzejmyj pracy powstał u nas jeden z największych szpitali wojskowych w Europie.

Od chwili powstania kół legionowych był rokrocznie jednomyślnie obierany prezesem okręgowym kół 3 p. legionów.

W niedzielę o godz. 11 rano, na 3 godziny przed śmiercią, został ponownie na rocznym zebraniu Trzeciaków jednomyślnie obrany na prezesa.

Odnaczony był czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi, francuskim medalem wojennym, odznaką Orła Łwowskich i td.

Pod szarym mundurem legionisty i pilsudczyka było gorące serce, czułe na wszystkie troski i nieszczęścia bliźnich. Dom Jego był otwarty o każdej porze dla każdego dawnego współtowarzysza broni i współideowca.

Przedwczesny zgon zasłużonego ideowego żołnierza i Patrioty wywołał żałobę wśród wszystkich, którzy Go znali i z nim pracowali.

Ofiary na FON

W dniu wczorajszym d-ca O.K. pan gen. Thomnee przyjął delegację firmy „Fabryka Filców Landau i Weile sp. akc. w Łodzi”, która wpłaciła kwotę złotych 2.882,20, złożoną przez robotników, zarząd, radę nadzorczą, personel techniczny i biurowy na budowę ścigacza imienia wicepremiera Kwiatkowskiego.

Pracownicy umysłowi państwowego monopolu spirytusowego, wytwórnia w Łodzi, uchwalili jednogłośnie opodatkowaliśmy miesięczny podatek specjalny płatny od pensji.

Zebrała kwota wyniosła zł. 1.020,35 i została wpłacona na budowę ścigacza im. wicepremiera Kwiatkowskiego.

Bank Zachodni sp. akc., oddział w Łodzi wpłacił na F.O.N. zł. 750.

Walcz z reumatyzmem i artretyzmem!!

Schorzenia artretyczne i reumatyczne wywołują uporczywe bóle stawów i mięśni, czyniąc niejednokrotnie chorego niezdolnym do pracy. Podstawowym lekiem antyreumatycznym są związki salicylowe. Przy podawaniu ich doustnie nieprzyjemna ich woń w połączeniu z drażnieniem błon śluzowych jelit może wywołać przykre reakcje w postaci np. mdłości itp.

Zagadnienie to jednak zostało rozwiązane w preparacie pn. **KLEROL**

KLEROL

umożliwia łatwe i nie drażniące przewodu pokarmowego stosowanie

KLEROL

związków salicylowych przez skórę. Należy również podkreślić, iż w odróżnieniu od innych preparatów salicylowych rozpuszcza się w wodzie, dlatego też może być używany do kąpiel. Ponieważ nie zawiera składników tłuszczowych, nie plami i nie brudzi bielizny.

KLEROL wyrabiany jest w postaci maści i płynu do kąpiel.

W dniu 15 b. m. zmarł

PUŁKOWNIK Dr. EDWARD WERTHEIM

szef sanitarny O. K. Łódź

Komendant Oddziału Kola 3-go p. p. Legionów Polskich,
odznaczony Krzyżem Niepodległości,
czterokrotnie Krzyżem Walecznych,
Złotym Krzyżem Zasługi i innymi

O czym zawiadamiają

Koledzy z Oddziałów Kół Pułkowych Leg. Pol. w Łodzi:
1 p.p. Leg., 2 p.p. Leg., 4 p.p. Leg., 5 p.p. Leg., 6 p.p. Leg., VI Baonu
1-go p. ul., 1-go p. art. Leg. i Kół Formacyj Pozapułkowych oraz
Związek Legionistów Polskich, oddział w Łodzi

O dniu pogrzebu nastąpią oddzielne zawiadomienia

Z muzyki

Koncert Szymona Goldberga

Szybkimi, siedmiomilowymi krokami postępuje rozwój talentu Szymona Goldberga, którego zawsze witamy z żywym zainteresowaniem, każdy bowiem występ znakomitego skrzypka odsiania wciąż nowe walory jego pięknej gry.

Niewysłowny czar produkcji muzycznej Goldberga kryje się niewątpliwie w tej arcyślachetnej prostocie, którą świetny artysta przemawia do słuchaczy. Nie ma w tej mowie nuty fałszywego patosu, nie ma ani krzty przesady uczuciowej, jest natomiast zawsze wyraz głęboki i poważny, pełen żywej, naturalnej emocji. Szymon Goldberg jest absolutnie prawdomówny — a niewiele znam artystów, którzy w pracy swojej pochwalic się mogą tą wielką zaletą.

Słyszymy grę nieskazitelnie czystą w intonacji, jasną i dokładną w rysunku, opracowaną z drobiazgową ścisłością. Jednocześnie muzyka Goldberga wolna jest od małostkowej pedanterii, zachwyca polotem i wzrusza porywającym temperamentem artysty.

W wykonaniu Brahmsa, Beethovena, Schuberta i innych ulegaliśmy przemożnemu urokowi tej młodzieńczej szczerości, opromienionej dostojnym i miłym wyświeceniem kultury artystycznej.

Trudno wyróżnić ten czy inny z odegranych utworów. Gdzie gra Szymon Goldberg, tam nie można ani ująć, ani dodać: każdy wyraz artysty jest jak gdyby szczerze dopasowany do idei kompozycji. Podkreślamy jedynie mistrzowskie, w wielkim stylu utrzymane, wykonanie „Ronda” Schuberta.

Akompaniował, jak zwykle doskonale, prof. Ryder, starając się pełnią brzmienia fortepianowego zastąpić swemu partnerowi i słuchaczom brak orkiestry w koncercie Brahmsa.

„FOTOPLASTIKON”

ul. MONIUSZKI 2.

Ostatnie 2 dni
Dzisiejsza Palestyna

ul. PIOTRKOWSKA 17

FILIPINY

Wstęp 25 gr., młodzież szkolna 15 gr.
Fotoplastikon czynny od godz. 9 rano do 11 w.

Tydzień „Kropli Mleka”

Posiedzenie komitetu odbyło się pod przewodnictwem
p. woj. Józewskiej

Odbyło się w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 106 posiedzenie Komitetu Tygodnia „Kropli Mleka”, który rozpocznie się już 11-go lutego.

Zebranie zaszczyliła swoją obecnością pani Wojewodzina Józewska, która jednocześnie objęła wraz z panem Wojewodą protektorat nad imprezą.

Zagaiła posiedzenie pani dr. Stefania Marzyńska, przewodnicząca „Kropli Mleka”, witając w serdecznych słowach Dostojnego Gościa.

Następnie, pani Wojewodzina objęła przewodnictwo zebrania, zaznaczając w swym przemówieniu, zainteresowanie, jakim darzy pracę społeczną, a „Krople Mleka” w szczególności. Doceniając wagę i znaczenie tej instytucji dla zdrowia przyszłych pokoleń, opiekowała się nią również w czasach swej bytności na Wołyniu.

Pani dr. Marzyńska podziękowała pani Wojewodzinie za zainteresowanie się instytucją, poczem przystąpiono do omawiania spraw bieżących.

W związku ze zbliżającym się Tygodniem „Kropli Mleka” postanowiono przede wszystkim urządzić loterię Fantową, przyczem szereg pań podjął się

zorganizowania tej imprezy. Otwarcie Loterii i jednocześnie całego Tygodnia odbędzie się 10-go lutego, w obecności władz i zaproszonych gości. By uroczystości tej nadać charakter bardziej uroczajony, połączy się ją z Herbatką towarzyską, brydżem i występami artystów.

Wszystkie obecne na sali panie podjęły się zbiórki fantów na „Loterię” w nadziei, że szlachetny cel tej imprezy pobudzi ofiarodawców do hojnych datków. Liczbę losów ustalono na 10.000.

W dalszym ciągu zebrania omówiono sprawę dalszych atrakcyj „Tygodnia”. Postanowiono urządzić Zabawę Dziecięcą, odczyt propagandowy w radio i na zakończenie „Podwieczorek przy mikrofonie” w połączeniu z Wieczorem Literackim.

Starania Komitetu przyczynią się z pewnością do tego aby impreza wywarła jak najlepsze wrażenie na uczestnikach.

Po ukonstytuowaniu się sekcji pań, które zajmą się zorganizowaniem poszczególnych imprez „Tygodnia” pani Wojewodzina posiedzenie zamknęła, dziękując obecny za liczne przybycie.

Radioprogram

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
5.35—6.35: Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (pł.).
8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.15: Audycja dla szkół: „Pragnę zostać kupcem” — pogadanka Heleny Fikowej dla dzieci starszych (z Katowic). 11.15—11.57: Polonezy i marsze (płyty).
11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Koncert Zyczeń Łódzkiej Rodziny Radiowej. 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości gdańskie i odczytanie programu. 15.00—15.15: Wzajemna pomoc u zwierząt — pogadanka dla młodzieży, wygłosi St. Kubicki (z Poznania). 15.15—15.30: Literatura przez mikrofon dla wszystkich — fragment z powieści Stefana Żeromskiego „Szyfrowe prace”. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Kujawskiego. 16.00—16.08: Dziennik popołudniowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.30: Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.30—17.15: Muzyka taneczna w wykonaniu zespołu Stefana Rachonia W przerwie 16.50—17.00: „Robimy koszyki”, pogadanka Alicji Wilczyńskiej (Wilno). 17.15—17.30: „Nasze sprawy” — gawęda dr. Czesława Babickiego. 17.30—18.00: „Z pieśnią po kraju” — audycja prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 18.00—18.25: O muzyce i muzykach — „Organy i ich możliwości” — objaśnienia prof. Bole-

ślaw Ullas — transmisja z Katedry św. Stanisława Kostki. 18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne. 18.30—19.00: Audycja dla robotników. 19.00—20.35: Karnawałowe nastroje — koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Orkiestra salonowa pod dyr. Tomasza Kiesewettera; Kwartet wokalny pod kier. Karola Lubowskiego, Maciej Brzeski — Jazz fortepianowy, Feliks Bączkowski — trąbka, A. Synder — puzon. 20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne, Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro. 21.00—22.40: „Quo Vadis” — sceny dramatyczne na solo, chór i orkiestra Feliksa Nowowiejskiego według Henryka Sienkiewicza. Wykonawcy: Chór mieszański Pol. Tow. Muz. i Konserwatorium, Orkiestra Polskiego Tow. Muzycznego oraz soliści. 22.40—22.55: Wiedza i książka: „Najnowsza literatura o odrodzeniu Państwa Polskiego”, odczyt — wygłosi dr. Wacław Lipiński. 22.55—23.00: Wiadomości bieżące. 23.00—23.05: Ostatnie wiadom. dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. AUDYCJE ZAGRANICZNE. 19.30—„Narzędzia z Messyny” — op. Fibicha. Transmisja z Teatru. 20.05—RADIO ROMANIA: „Requiem” Mozarta. 21.00—LONDYN Reg.: „Lakme” — op. Delibes'a. 21.00—MEDIOLAN: Wieczór Oper (tr. z Teatru).

TEATR MIEJSKI

(Śródmiejska 15).

Dziś, we wtorek, o godz. 7.30 wiecz., a w środę i czwartek o godz. 8.30 wiecz. sztuka Adiera i Perutza „Jutro niedziela”.

TEATR POLSKI

(Cegielniana 27).

Dziś, we wtorek, o godz. 7.30 wiecz., a w środę i czwartek o godz. 8.30 wiecz. sztuka Peyreta Chappuin'a „Szaleństwo” z Z. Zyczkowską w roli głównej.

TEATR ŻYDOWSKI W FILHARMONII

Dziś o godz. 9.15 wiecz. i codziennie komedia muzyczna w 2-ach aktach p. t. „Bei mir bist du schön” z udziałem sił sceny żydowskiej z Regina Cukier i Makssem Perelmanem na czele. — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

EUGENIUSZ BODO NA MASKARADZIE CZERWONEGO KRZYŻA.

Komitet, urządzający tradycyjną „Maskaradę” Czerwonego Krzyża, pragnąc, aby zabawa dała miłym gościom więcej wrażeń, zwrócił się do popularnego artysty Eugeniusza Bodo z prośbą, aby przybył do Łodzi na występ w roli Maskarady. Dziś otrzymaliśmy odpowiedź telegraficzną: „Warunki akceptuję — Bodo”.

A więc wszyscy, którzy pragną zabawić się i ci co pragną rozrywki artystycznej, niech się zjawiają na Maskaradę w sobotę, dnia 21-go stycznia w salach Stow. Śpiewaczego, ulica 11-go Listopada Nr. 21.

Bilety wejścia w cenie zł. 5. — Dla członków Czerwonego Krzyża i Stowarzyszeń po zł. 3. — przedsprzedaży w biurze Czerwonego Krzyża, Piotrkowska Nr. 236 w godz. od 9 — 15-ej.

CHOINKA W RODZINE URZĘDNICZEJ.

W niedzielę, 15 b. m., w pięknie przystrojonych salach urzędu wojewódzkiego odbyła się tradycyjna „Choińska” dla dzieci, urządzona przez rodziców „Rodziny Urzędniczej”. Zabawa bardzo urozmaicona zgromadziła około 250 dzieci. Przewodniczącą była pani wojewódzka inż. Jellinka powitała Irenka K., składając p. wojewodzie i gościom życzenia noworoczne. Oprócz p. w. wojewódzkiej woda zabawę zaszczylił swą obecnością: członek dr. Wrona z małżonką oraz wielu nauczycieli i urzędników z rodzinami.

W 1-ej części „Choiński” uczennice gimn. Mikołajewskiej dały wielce urozmaicony i wysokim poziomie artystycznym stojący program. Na specjalne uznanie zasługuje menuet, taniec misiów i krakowiak.

Tradycyjny św. Mikołaj w asyście aniołków rozdzielł między dzieci słodczyce, zabawki i książki. Podczas zabawy przygrywała orkiestra Policji Państw. Dzieci do późnego wieczora wily si; przy przepięknie oświetlonej i ubranej „Choińce”.

Zarząd R. U. tą drogą wyraża podziękowanie p. przełożonej H. Mikołajewskiej za udział dzieci z gimnazjum oraz kierującym przedstawicielom paniom nauczycielkom tegoż gimnazjum.

**Pomoc Zimowa
przed głodem uchowa**

Z dziejów Łodzi

Dnia 17 stycznia 1915 r. prasa łódzka przyniosła pierwsze wiadomości o użyciu po raz pierwszy na froncie wschodnim przez walczące u bram Warszawy nad Rawką pod Skierniewicami wojska niemieckie gazów trujących. Echo walk pomiędzy wojskami niemieckimi a rosyjskimi nad Rawką dochodziło do Łodzi: przy czystym mroźnym powietrzu styczniowym raz po raz dawały się słyszeć w Łodzi odgłosy kanonady armatniej, tak dobrze znanej łodzianom z okresu niedawnej bitwy łódzkiej.

Pierwsze ataki wojsk niemieckich przy pomocy gazów trujących omówił szczegółowo w świetnej swej książce pułk. dypl. R. Umiasowski.

Styczeń	Dzień Antoniego	
17	Jutro Kat. Św. Piotra	
Wtorek		
	Wschód słońca	7.36
	Zachód słońca	15.55
	Wschód księżyca	5.25
	Zachód księżyca	13.56
	Długość dnia	8.13
	Przybyło dnia	0.40

Krótkie wiadomości

KOMISJA DLA USPRAWNIEŃ RACHUNKOWOŚCI powołana została przy wydziale kontroli zarządu miejskiego w Łodzi. Komisja, opiekując się na rozporządzeniach ministerstwa spraw wewnętrznych opracowała już specjalne instrukcje, które przyczynią się do usprawnienia pracy w samorządzie.

PIĘĆ WYPADKÓW DURU BRZUSZNEGO zarejestrował w ub. tygodniu wydział zdrowia publicznego. Poza tym zarejestrowano 10 wypadków płonicy, 18 błonicy, 6 odry, 2 róży, 2 zakażenia połogowe, 2 krztusca, 10 pokąsania przez psy podejrzane o wściekliznę, 33 zachorowania na 18 zgónów na gruźlicę oraz 3 zachorowania na jaglicę.

KONTROLA CENNIKÓW przeprowadzona została wczoraj w zakładach spożywczych i wędliniarskich w Łodzi na terenie kilku komisariatów. Kontrola zarządziła została w związku z ujawnieniem pobierania przez właścicieli niektórych sklepów wyższych cen. Szereg winnych wykroczenia pociągnięto do odpowiedzialności.

ZAMIANĘ GRUNTÓW przeprowadził zarząd miejski, oddając plac położony przy ul. Grabina, a pochodzący z parcelacji majątku Julianów, wzmian za plac w Łodzi przy ul. Folwarcznej. Według projektów regulacyjnych plac przy ulicy Folwarcznej przeznaczony jest na zieleniec o powierzchni przeszło 1000 m. kw.

DWA TYSIĄCE DZIECI znajduje się obecnie pod opieką miasta. Są to dzieci opuszczone, sieroty, półsieroty i dzieci takich rodziców, którzy nie mogą ich sami wychowywać. Dzieci te wychowują się w 6 specjalnych zakładach, przyczem w trzech jest personel kierowniczy zakonny, a w trzech — świecki.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto II urzędować będzie w dniu 28 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19. Zgłosić się winni mężczyźni rocznika 1917 i starsi, którzy nie stawali dotąd do poboru, a mieszkają w obrębie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 kom. policji.

Dyżury opiek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska-Dancerowa (Zgierska 63), W. Groszkowski (11 Listopada 17), T. Karlin (Piłsudskiego 54), R. Rembieliński (Andrzeja 28), J. Chądzyńska (Piotrkowska 165), E. Miller (Piotrkowska 46), G. Antoniewicz (Pabianicka 56), J. Unieśkowski (Dąbrowska 24a).

Codziennie używanie kremu biologicznego

zapewnia piękną i zdrową cerę!

Łódź pogrążona w ciemnościach

Próba gaszenia świateł wypadła naogół bardzo dobrze. — Ruch uliczny był wstrzymany. — Co zaobserwowali przedstawiciele władz

O godzinie 6,35 po południu rozległo się w Łodzi przeraźliwe buczenie syren fabrycznych. I w chwili później zagasły wszystkie światła. Łódź pogrążyła się w głębokich ciemnościach.

Przygotowania do wczorajszych ćwiczeń, które miały być próbą sprawności gaszenia świateł na wypadek alarmu, próba właściwego zachowywania się społeczeństwa w czasie niebezpieczeństwa, trwały cały tydzień. W sklepach z materiałami piśmiennymi, w ośrodkach LOPP w ciągu ostatnich dni tłumy ludzi kupowały czarny papier do przesłonięcia okien. Zapotrzebowanie było tak wielkie, że w wielu sklepach zabrakło wczoraj papieru i trzeba było go najszybciej sprowadzić, by wszyscy lokatorzy mogli we właściwy sposób zabezpieczyć okna swych mieszkań.

Sądono powszechnie, że alarm nastąpi w późnych godzinach wieczornych. Redakcja nasza ustawicznie alarmowana była telefonami. Dopytywano się, na którą godzinę się przygotować. Ale termin utrzymywany był w najściślejszej tajemnicy. Niespodzianką było, gdy o godzinie 6,35 zabuczały syreny — w momencie największego natężenia ruchu ulicznego. Ale ten moment był

wybrany specjalnie. Właśnie w takim momencie można było najlepiej skontrolować przysposobienie i zdyscyplinowanie ludności.

Jak się okazało, społeczeństwo łódzkie zdało egzamin znakomicie. Już podczas ćwiczeń lotniczych przed dwoma i trzema laty ujawniło się wielkie zdyscyplinowanie ludności — wczoraj uświadomiło się to jeszcze bardziej.

Gdy gasły światła na ulicach — ZAPANOWAŁ KOMPLETNY MROK.

W ciemnych czeluściach ulic migotały gdzieś słabe, niebieskawe światelka. Padły one bądź z latarni z numerami domów, bądź z reflektorów samochodowych, bądź z latarni dorożek. Po ulicach snuły się jakieś cienie. Wprawy ruch uliczny nie był wstrzymany

ale zatrzymał się siła rzeczy. Trudno bowiem było się poruszać w tak wielkich ciemnościach na ulicach, gdy nie widziało się niekiedy nawet własnej ręki przed oczyma, gdy przechodnie wpadali wzajemnie na siebie.

Zaistniała obawa nieszczęśliwych wypadków, dlatego też samorzutnie zatrzymały się tramwaje i samochody — tylko w sprawach pilnych kontynuowano drogę. Przeworniejsi przechodnie zaopatrzyli się w latarki elektryczne kieszonkowe z niebieskimi żarówkami — łatwiej było im oczywiście wedrować po ciemnych ulicach.

Nie obyło się bez nieporozumień. Oto niektórzy dozorczy domów zrozumieli, że muszą po rozpoczęciu ćwiczeń, zamknąć bramy. Nie chcieli ani wypuszczać nikogo, ani też wpuszczać i na tym tle dochodziło nawet do scysji. Ale naogół próba udała się znakomicie.

Przez czterdzieści minut miasto pogrążone było w ciemnościach. O godz. 7,15

RADIO OBWIEŚCIŁO KONIEC ĆWICZEŃ.

a w chwili późnej znów zabuczały syreny, dając sygnał do zapalenia świateł. Piękny był widok, gdy powoli zaczęły rozbiły światła w poszczególnych oknach domów, coraz więcej tych świateł ukazywało się, aż w kilka chwil później miasto było całkowicie oświetlone.

Wczorajsze ćwiczenia były właściwie tylko wstępem. Ćwiczenia właściwe odbędą się w Łodzi w końcu bieżącego miesiąca i społeczeństwo zostanie o nich odpowiednio powiadomione.

Na jedną rzecz należy zwrócić uwagę. Oto początek i koniec ćwiczeń zapowiedziane były również przez radio. Czy speaker się pomylił, czy też fabryki, sygnalizujące syrenami otrzymany zbyt późno wiadomość, dość, że radio zapowiedziało koniec ćwiczeń i zapalenie świateł

NA 2 MINUTY PRZED SYGNAŁEM SYREN

W niektórych mieszkaniach zapłonęło więc światło o 1—2 minuty za wcześnie. Mielśmy w tej sprawie wiele zapytań telefonicznych — czy lokatorzy, którzy usłuchali radia, a nie czekali na syreny, będą ukarani. Niewątpliwie jednak sprawa się wyjaśni i nikomu z powodu tak drobnej różnicy czasu sankcje grozić nie będą.

Bezpośrednio po rozpoczęciu próby gaszenia świateł w Łodzi, przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych w osobach: nac. Hawsa, starosta grodzkiego, dr Mostowskiego, komendanta Niedzielskiego, kierownika Drużckiego i komendanta straży pożarnej Kalinowskiego przeprowadzili lustrację miasta, w wnu ku której

STWIERDZONO SZEREG USTEREK.

Przed wszystkim kierowcy pojazdów zbyt słabo osłonili reflektory, które rzucały zbyt silny blask na jezdnie i domy. W niektórych mieszkaniach okna przesłonięte były sztorami, co jest niedopuszczalne.

Po odbytej lustracji, przedstawiciele władz udali się na 7 piętro gmachu PAST-y, przyglądając się miastu z góry. Wyniki oględzin były naogół dodatnie. Stwierdzono tylko, że w niektórych mieszkaniach okna są źle przesłonięte i światło przedostaje się przez szczeliny. Naogół jednak łodzianie zdali egzamin z przygotowania do obrony OPL.

Komendanci OPL bloków i domów, wezwani do instruowania i informowania ludności, wykazali również dostateczne przygotowanie i sprawność.

Pomoc Zimowa przed głodem uchwata

Delegacja PPS u p. wojewody ma być przyjęta w dniu dzisiejszym

Jak już donosiliśmy, dziś o godz. 12 min. 30 po poł. udaje się do urzędu wojewódzkiego delegacja PPS i klasowych związków zawodowych, która interweniować będzie u p. wojewody Józewskiego w sprawie przyspieszenia prac nad badaniem protestów wyborczych i jaknajrychlejszego zwołania nowej rady miejskiej. Na czele delegacji stać będzie wiceprezes CKW. PPS i prezes centralnej komisji klasowych związków zawodowych, kandydat na stanowisko prezydenta m. Łodzi b. poseł Kwapiński. W skład delegacji wejdą z ramienia PPS — pp. Szewczyk i Wachowicz i z ramienia klasowych związków zawodowych — pp. b. poseł Szczerkowski i Goliński.

Dziś wieczorem natomiast odbędzie

się przy udziale b. posła Kwapińskiego konferencja prezydiów PPS i klasowych związków zawodowych, na której ustalone będą kandydatury na stanowiska trzech wiceprezydentów m. Łodzi.

Według krążących wersji kandydatami na te stanowiska są pp. Artur Szewczyk, prezes OKR.PPS, b. poseł Antoni Szczerkowski, obecny wiceprezydent Pabjanic, Adam Walczak, sekretarz generalny klasowego związku włókniarzy, Adam Próchnik, b. prezydent Piotrkowa i nac. Antoni Purlal, b. ławnik magistratu.

Które z powyższych kandydatur utrzymają się i czy ewentualnie wysunęte będą inne kandydatury, zadecyduje dzisiejsza konferencja. (t)

Nowy sposób zastłaniania świateł

Wynalazek trzech inżynierów łódzian

W związku z wczorajszym alarmem lotniczym — gazowym w cukierni Piątkowskiego przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Nawrot trzej inżynierowie polscy, inż. Telko, inż. Smolarz i inż. Miodawski demonstrowali bardzo ciekawy wynalazek, służący do osłaniania świateł w czasie ćwiczeń i w czasie wojny.

Wynalazek, który czyni zupełnie zbędnym przesłanianie okien, polega na tym, że osłania się tylko żarówkę u lampy. Jest to niewielkie pudełeczko, ognio-

trwałe, które bardzo łatwo i szybko zakłada się na żarówkę i które, powodując całkowite zaciemnienie pokoju, przesłania jednak nikły strumień światła na biurko czy na warsztat pracy, pozwalając bez wysiłku kontynuować w czasie alarmu pracę zawodową.

Promień światła, który znakomicie umożliwia pracę, nie jest zupełnie widoczny na zewnątrz. Wynalazek będzie miał niewątpliwie duże zastosowanie. (i)

Wybory do Ubezpieczalni Społecznych

odbędą się w r. 1939 — po wyborach samorządowych

Po ukończeniu akcji wyborczej do samorządu w miastach i na wsi nastąpić ma rozpisanie wyborów do instytucji ubezpieczeń społecznych, które odbędą się w każdym razie w ciągu 1939 r. Wybory odbyły by się etapami przede wszystkim do Ubezpieczalni Społecznych na podstawie ustawy z dnia 19-go maja 1920 r. o obow. ubez. na wyp. chor. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272) zmienionej ustawą z 28 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101/26).

Dla orientacji przypomnieć należy, że władzami Ubezpieczalni Społecznych są: Rada, Zarząd, Komisja Rewizyjna i Komisja Rozjemcza.

Rada urzęduje 3 lata i wyłania wszystkie inne władze. Wybory Rady odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i

tajnym oraz proporcjonalnym. Czynne prawo wyborcze mają pracodawcy i ubezpieczeni bez różnicy płci, o ile ukończyli 20 rok życia. Bierne prawo wyborcze mają wyborcy obywatele Polski.

Dopiero po wyborach Ubezpieczalni Społecznych zostały by przeprowadzone wybory do innych instytucji ubezpieczeń społecznych.

Dodać należy, że tymczasowe władze w ubezpieczalniach społecznych zostały powołane i są czynne na podstawie rozp. ministra pracy i opieki społecznej, z dnia 1 grudnia 1930 r. w oparciu o rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 635).

Pełna tabela wygranych

9-go dnia ciągnięcia IV-ej klasy 43 Loterii Państwowej (TABELA NIEURZĘDOWA BEZ GWARANCJI).

PIERWSZE CIĄNIENIE:

5,000 zł. — 47740.
 50,000 zł. — 110183.
 15,000 zł. — 100937 143673.
 10,000 zł. — 16992, 55457, 128428.
 5,000 zł. — 40090.
 2,000 zł. — 3631, 4130, 11012, 13024, 13161, 15501, 21186, 30914, 37247, 39045, 39080, 42677, 52986, 68051, 90908, 105677, 110425, 111015, 112364, 116594, 120168, 135277.
 1,000 zł. — 17157, 20267, 26716, 35042, 37272, 38359, 41090, 44289, 49063, 49241, 50392, 50965, 66787, 71034, 79367, 81381, 84390, 93785, 95069, 99147, 101075, 104115, 114085, 116118, 121382, 124098, 125185, 125835, 126740, 128016, 130588, 133882, 135800, 141182, 142924, 156172.

Wygrane po zł. 250.—

20 187 220 89 327 581 704 16 808 49 900 1050
 113 44 67 77 230 62 73 334 67 442 551 680 742
 812 60 80 2153 89 351 62 512 632 40 719 38 838
 3232 56 72 341 436 544 79 658 713 27 4069 231 345
 497 545 54 91 620 738 816 24 41 58 924 5069 172
 311 478 81 88 732 73 889 900 64 80 93 6144 260
 350 428 538 634 781 934 36 74 7082 306 50 413 529
 669 935 8022 161 206 99 302 407 18 553 679 738
 930 901 9138 43 279 401 705.

10245 58 353 49 476 522 601 11 763 889 904
 24 35 11009 242 367 451 63 81 538 635 822 943
 12124 45 73 243 50 387 89 419 82 579 677 13008
 123 220 69 83 306 44 461 669 974 14191 223 528
 661 768 15019 121 229 97 428 655 729 874 16045
 144 256 426 219 64 800 37 927 73 17064 124 53
 402 595 678 731 884 935 180041 138 311 418 38
 636 96 786 829 35 978 84 19124 35 346 471 515 45
 614 81 730 832 937.

20216 24 36 316 42 90 474 810 949 21058 193
 239 317 439 65 520 827 57 78 22006 19 108 213 82
 738 833 81 23000 8 31 100 91 314 96 566 610 70
 99 829 24290 95 382 428 503 687 25156 261 347 99
 460 64 560 690 714 34 82 26001 112 13 25 207 98
 308 94 603 70 73 739 27006 104 71 93 251 556
 28037 225 80 319 595 29033 366 93 546 58 77
 79 620 704 96 824 902 53 67.

30008 88 173 96 373 82 412 24 68 572 822 985
 98 31006 243 94 327 598 682 822 32152 241 630
 709 20 874 991 95 33056 213 395 445 604 73 820
 34024 150 575 655 510 35100 63 82 99 333 400 43
 52 56 609 75 800 36028 186 344 56 429 657 58 98
 799 943 37052 122 40 274 77 304 75 404 42 528 96
 684 774 854 936 75 38209 27 319 53 475 605 69
 704 834 39027 38 90 127 55 79 234 360 543 784
 868 87 98 974.

40115 47 49 84 233 95 307 625 88 792 959 72
 41032 37 93 152 74 214 37 99 330 418 627 52 758
 42197 391 437 800 926 43031 41 43 110 39 66 284
 86 342 471 548 627 90 84 874 92 991 44068 236 522
 767 99 847 54 77 915 45024 46 326 435 46 60 75
 96 99 526 618 727 48 88 817 915 88 46080 90 106
 36 91 267 534 51 738 812. 47002 3 171 96 240 57
 420 37 50 70 538 653 84 735 823 960 48131 65 267
 352 602 48 744 834 934 56 49014 30 116 61 242
 324 564 611 735 902 51.

50047 129 216 305 74 98 552 80 83 613 55 979
 51029 69 122 34 215 16 525 644 52 58 814 55 63
 969 52080 129 250 319 725-810 80 94 95 995 53237
 438 50 677 91 726 81 812 88 986 54194 255 325 32
 571 98 615 51 716 55060 168 71 231 338 41 411
 16 510 15 753 904 84 56015 305 430 733 885 909
 57227 429 92 99 592 733 950 58056 85 119 32 245
 94 343 87 400 59 502 99 616 764 82 802 20 59025
 41 72 169 79 271 82 731 939.

60019 187 205 25 92 447 513 674 844 92 922
 61029 41 83 516 722 61 83 932 38 62037 45 183
 256 567 641 811 25 914 63040 48 115 247 53 55
 87 404 517 753 841 86 64058 109 43 262 356 448
 541 613 29 41 804 94 983 65021 508 812 73 66513
 43 628 87 862 918 27 90 67034 121 211 49 328 81
 473 518 62 78 669 824 979 68257 386 421 45 68
 509 44 60 601 57 69231 78 94 376 634 840 44.

70048 81 296 596 681 756 811 71013 18 102 36
 202 8 554 92 632 51 842 948 72076 99 260 334 71
 418 563 99 896 73075 210 383 412 49 82 502 34
 38 82 718 22 24 74011 42 82 228 470 862 75453 81
 511 28 731 33 90 850 80 74247 325 67 546 64 650
 716 85 921 77252 97 396 432 74 600 3 40 64 78491
 502 11 47 704 932 78 79040 58 210 445 629 713 90
 872.

80070 122 280 411 24 537 43 728 847 975 81053
 146 324 513 414 529 801 11 906 96 82100 38 75 321
 469 737 927 83067 177 438 524 45 856 70 95 84249
 460 65 75 573 612 20 98 988 85035 56 124 48 336
 51 380 709 37 896 86001 609 96 742 819 27 946
 87003 130 204 22 314 97 469 93 505 967 88008 81
 169 78 226 743 949 89097 225 420 91.

90057 231 320 20 464 85 87 577 615 826 50 998
 91382 444 82 608 97 750 66 925 92036 42 146 329
 428 545 628 97 722 59 64 816 46 53 69 93032 111
 297 404 12 87 579 81 667 739 84 876 908 34 94117
 69 343 46 445 630 33 802 32 95128 82 365 514 96182
 88 98 220 65 77 521 713 822 34 55 929 97103 45 90
 295 460 890 98102 57 361 474 601 738 800 932 64
 91 99039 177 310 67 68 545 690 91 769 72 812 973
 78.

100085 119 89 94 216 26 59 70 99 350 83 475
 79 568 101103 60 290 324 80 449 554 47 611 74 781
 94 95 871 927 47 80 102106 486 609 66 784 838
 103311 497 574 653 701 96 97 979 104047 74 108
 300 1 35 49 427 698 764 884 901 105131 47 60 98
 232 435 514 803 106103 463 84 841 49 915 107157
 89 265 340 463 536 43 639 87 743 44 855 975

108443 95 529 42 616 19 756 936 109055 119 34 58
 224 362 433 575 609 36 749 879.
 110005 85 117 268 328 408 66 505 608 794
 870 448 111274 77 442 68 638 64 775 80 848 990
 11246 62 87 111 86 312 15 674 841 70 86 901 52
 53 1130 129 87 207 3 359 581 704 815 87 76
 114055 61 102 216 351 115229 69 339 61 88 977
 85 116123 342 452 745 906 57 117016 31 212 95
 520 66 118115 268 507 28 52 613 43 73 750 91 935
 119319 419 99 562 721 24 50 759
 120157 59 320 52 53 56 401 11 24 518 82 659
 81 756 69 957 121297 412 38 624 55 701 801 99
 932 65 93 122236 64 99 318 44 575 92 651 793
 903 61 123022 61 154 87 205 62 389 70 539 40 44
 658 714 17 46 883 124080 118 21 72 224 72 344
 438 517 18 662 125022 78 419 66 600 70 957 71
 83 126070 308 19 20 409 47 54 59 546 877 950
 127169 440 562 656 701 64 919 128253 314 24 62
 71 617 58 129019 90 178 86 455 73 87 96 537 600
 26 54 824

130102 28 89 200 79 633 739 941 44 55 131093
 133 49 321 442 46 68 71 33 546 657 763 62 882
 953 66 132008 45 134 258 76 590 610 34 876 93
 133079 87 243 304 412 507 27 79 616 45 773 18
 836 932 40 134010 20 62 65 133 37 73 204 94 333
 400 591 777 135137 219 443 91 610 70 714 24
 136145 181 293 363 31 62 530 820 53 57 65 935
 137170 187 307 495 602 92 746 60 850 138037 95
 120 420 584 680 748 58 931 80 139037 82 184 255
 63 483 99 511 20 47 658 720 862 89 959
 140076 303 19 40 71 84 479 526 616 820 29
 33 141018 120 72 339 87 535 37 806 79 87 936
 142075 131 51 225 726 917 87 143233 507 833 55
 911 144080 99 268 624 835 75 928 145122 214 333
 492 513 19 46 610 90 779 89 881 146185 288 310
 68 82 402 82 503 97 619 26 880 954 147051 63
 192 264 301 30 471 664 867 953 148013 172 222
 94 309 451 520 84 713 836 621 57 149107 90 234
 389 724 836 92

150025 349 419 633 60 61 703 37 51 861 151020
 99 107 63 326 498 528 629 721 864 71 152002 116
 276 393 454 511 630 47 703 153019 97 179 442
 90 504 600 747 81 874 974 154204 404 15 90 546
 659 69 716 72 86 67 989 155220 43 62 306 14 517
 18 960 156026 75 151 228 361 438 51 580 664 881
 93 157022 115 255 393 416 25 37 516 603 97 951
 158084 142 229 33 63 457 717 871 975 159040 66
 72 164 335 561 76 664 83

DRUGIE CIĄNIENIE:

Wygrane po zł. 250.—

199 437 503 663 81 1252 519 90 823 52 2195
 215 552 606 752 78 832 923 3373 479 546 979 4075
 76 133 37 377 430 515 905 5250 417 960 71 6105
 484 556 7101 235 430 632 709 999 8122 96 274
 393 536 44 67 761 9226 323 650 848 947
 10092 234 428 753 11258 363 407 650 731 873
 993 12082 335 604 721 949 81 13011 920 57
 14332 427 608 84 15319 53 573 677 801 99 934

16376 415 33 517 636 87 846 81 17051 373 601 744
 824 48 18131 53 413 532 737 926 19087 677 750
 20935 21270 534 279 869 22289 417 612 83 776
 89 851 74 954 23334 562 854 24127 38 54 229 362
 467 87 722 993 25117 236 408 631 801 26023 118
 348 501 667 872 936 77 27669 28050 373 624
 783 29679 935 96
 30028 58 206 436 67 577 745 31227 502 78 798
 970 73 32082 94 149 210 542 85 731 981 33023
 59 363 504 33 40 609 87 931 34015 29 248 345 73
 621 56 35051 360 470 608 86083 270 325 85 98
 758 94 866 950 37086 95 166 92 478 651 59 79 701
 809 929 38365 684 793 801 967 39076 203 348
 482 824
 40431 647 767 827 61 41014 557 96 42371 89
 566 43092 213 23 352 437 811 44058 73 259 626
 818 35 94 947 70 45026 49 148 303 461 904 46550
 83 731 74 47015 143 333 45 506 78 764 844 78
 48092 213 546 86 634 935 81 49122 286 302 404
 87 641
 50406 817 42 51065 85 97 218 85 87 508 820 30
 943 52009 57 722 943 53163 215 601 98 829
 54190 99 207 343 57 453 56 71 564 811 918 66
 55108 821 56200 423 785 86 835 96 57459 668 70
 97 978 58180 334 51 402 672 59067 239 468 569
 723 63 98 888 92 908 92
 60036 378 578 81 679 705 61066 240 47 81 420
 87 705 62041 106 41 291 422 507 40 739 842 971
 63068 521 709 855 906 64252 519 791 65280 643
 58 710 66107 770 71 74 96 67100 236 357 454
 620 847 68201 365 616 763 98 870 59228 75 316
 443 65 545 746 955 94
 70152 98 412 949 57 71217 788 895 72326 484
 87 797 73015 294 392 527 74257 718 75058 371
 498 960 61 76144 226 343 721 28 894 77077 182
 225 347 407 729 78109 71 214 52 96 513 793 956
 79661 88 701 71 844
 80183 338 80 540 82 717 18 924 72 77 81298
 645 82309 430 637 759 890 83189 756 81 858
 84086 161 365 85020 241 339 86045 117 401 39
 857 87145 827 38 88047 314 586 648 802 19 89000
 274 605
 90062 151 336 409 904 10 91100 909 82139
 211 483 93231 395 521 684 94517 66 985 95030
 342 827 96371 620 77 383 930 97156 613 795 98030
 207 623 820 99105 278 392 580
 100139 206 37 79 839 101375 572 619 705
 102253 514 698 103021 172 732 41 104164 255 71
 308 18 515 629 86 895 919 105252 334 592 905 95
 106121 270 610 107113 294 521 681 894 108043
 55 290 890 109115 37 415 44 936 95
 110032 566 718 914 30 37 111147 72 97 343 631
 999 112028 29 441 709 113118 475 83 84 114167
 320 511 640 889 115156 399 404 605 831 116479
 552 793 835 118145 98 792 923 118167 422 683
 812 940 84 119496 739
 120078 344 73 458 74 931 59 121330 58 494
 553 71 663 719 852 982 122059 90 522 761 973
 123202 306 517 79 633 94 783 804 929 124488 798
 939 125046 81 94 347 410 557 729 38 892 812 65

126409 38 610 765 837 127278 585 643 761 990
 128005 20 35 54 304 74 603 36 745 129303 13 424
 820 22
 130101 291 311 40 593 625 66 732 890 131097
 268 388 875 919 39 132145 348 573 75 133054 253
 320 48 870 902 134100 75 513 95 767 883 135172
 303 920 136254 385 597 960 137163 303 12 85 476
 673 852 918 138295 312 581 635 90 836 933 48
 199147 225 343 85 590 614 34 91 724 77
 140028 40 258 400 772 811 974 141110 246 385
 465 570 94 693 851 983 142077 663 736 81 143070
 175 463 759 875 144054 125 328 671 986 146033
 118 341 777 957 147633 148618 304 93 417 636
 92 880 149748 832
 150125 207 333 954 151494 661 152090 128 859
 153354 673 929 154293 543 886 955 155186 255 98
 760 986 156186 255 98 760 986 156107 605 77 412
 81 683 737 157060 174 233 795 913 158385 468
 595 865 929 159144 340 404 640 43 63 808

TRZECIE CIĄNIENIE:

Walka o lepsze warunki pracy

Dziś posiedzenie specjalnej komisji fachowej. — Nowy układ zbiorowy w przemyśle pończosznym. — Delegacja sezonowców jedzie do Warszawy

Dziś odbędzie się w okręgowym inspektoracie pracy, pod przewodnictwem insp. Wyrzykowskiego pierwsze posiedzenie specjalnej komisji fachowo-naukowej, która zaopiniować ma o normach obsługi wrzecion i krosien w fabrykach łódzkich. Jak wiadomo, nieuregulowanie tej sprawy jest najczęściej przyczyną konfliktów w przemyśle włókienniczym.

Wczoraj zarządona została przez obwodowego inspektora pracy inż. Hoi-mana lustracja fabryk na terenie 15 obwodu w Łodzi. Lustracja miała na celu sprawdzenie urządzeń sanitarnych oraz przestrzegania przepisów o czasie pracy

Wczoraj odbyła się pierwsza konferencja w sprawie nowego układu zbiorowego w przemyśle pończosznym.

Przedstawiciele przemysłu oświadczyli, że niemożna omawiać sprawy żądań podwyżki płac jednostkowych w granicach 10—18 proc. oraz ustalenia taryfy przy produkcji pończoch cienkich, ponieważ nie są jeszcze ustalone płace minimalne dzienne, które mają dopiero służyć za podstawę do opracowania cennika.

Inspektor Wyrzykowski zwrócił na to uwagę, że przemysł miał możliwość zapoznania się z projektem związków zawodowych i opracowania własnego kontrprojektu, wobec czego nie widzi podstaw do przedłużania rokowań.

Ostatecznie ustalono, że przemysłowcy opracują kontrprojekt do dnia 26 b. m. w dniu tym zaś odbędzie się ponowna konferencja. Dotychczasowy układ wygasa, jak wiadomo, w dniu 31 b. m.

Donosiliśmy już o podwyżce opłat na rzecz ubezpieczeń emerytalnych robotników. W związku z tym organizacje zawodowe robotnicze postanowiły wystosować do ministerstwa opieki społecznej memoriał, protestujący przeciwko podwyższeniu składek i domagający się przywrócenia stanu z roku ubiegłego.

W czwartek, 19 bm. wyjeżdża do Warszawy delegacja związków robotników sezonowych, która interweniować będzie w sprawie tegorocznych kredytów na roboty publiczne i podwyżki płac dla sezonowców. (i)

REPREZENTACYJNE
KINO

RIALTO

DZIŚ
REWELACYJNA
PREMIERA!!!

FILM,

który na całym świecie bije rekordy niezapomnianej

„SZESNASTOLATKI”

FILM,

który porusza doniosłe i wielkie problemy z życia dorastających dziewcząt.

WŁODZIEJKA

W rolach uchenic 8 klasy gimnazjalnej:

JUTTA TREYBE
CHRISTINE GABE
CHARLOTTE SCHELLHORN
LOTTE HAMANN
INGEBORG KUSSEROW
INGE LANDGUT
HANNA MOHS

Pocz. 4 p. p.

Nasz reporter zanotował:

Stanisław Pozowski, robotnik fabryczny, zamieszkały przy ulicy Piasecznej Nr. 17, zażył w celu samobójczym nieznanej trucizny. Znalazono go w stanie nieprzytomnym przy zbiegu ulicy Rzgowskiej i Łukaszyńskiego. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala Ubezpiecz. Społ.

Na szosie Zgierskiej dostał się pod koła autobusu, 12-letni Roman Kowalski, zam. przy ulicy Ks. Brzóska Nr. 4. Chłopiec doznał ogólnych obrażeń cieleśnych. W stanie groźnym przewieziono go do szpitala pogotowia ratunkowego do szpitala w Radogoszczu. Za kierownicą autobusu wdrożono poszukiwania.

Przy zbiegu ulic Kątnej i Janiny napadnięty został i uderzony kilkakrotnie tasakiem w głowę robotnik, Jan Mikołajewski, zam. przy ulicy Kątnej Nr. 54. Poszkodowanemu udzielono doraźnej pomocy pogotowia ratunkowe. Za sprawcą napadnięty wdrożyła policja poszukiwania.

Nieszczęśliwemu wypadkowi uległa wczoraj 78-letnia Estera Winberg, zam. przy ulicy Wolborskiej Nr. 41. Poszkodowana poślizgnęła się i upadła tak fatalnie, iż odniosła złamanie nogi i rany tułowia. Pogotowie przewiozło ją do szpitala im. matz. Poznańskich.

Na ulicy Słowackiego napadnięty został przez nieznanych sprawców 25-letni Alfred Jung (Kopnickiej 15). Jung odniósł rany klute pleców i obu rąk. Pogotowie przewiozło go do domu. Za sprawcami wszczęto poszukiwania.

W domu mieszkalnym przy ulicy Cegielnianej Nr. 20 wybuchł pożar w mieszkaniu Henocha Brzozkowskiego. Ogień pokazał się na suficie, gdzie przechodził belka przewodu kominowego. Po pół godzinie pożar ugaszono.

Przy zbiegu ulic Łąkowej i Kopernika znaleziono porzuconego chłopczyka w wieku 1 roku. Dziecko przesłano do miejskiego domu wychowawczego — za matką wdrożono poszukiwania.

Z komórki przy ulicy Łącznej Nr. 22 nieznanymi sprawcami skradli Andrzejowi Winczykowi kolebę, wartości 100 złotych.

Z mieszkania Henryka Stefaniaka (Popiela Nr. 10) skradziono kilkadziesiąt złotych w gotówce. Podejrzany o kradzież został zatrzymany.

Ze składu Dawida Kosińskiego (Brzezińska Nr. 29) skradziono za pomocą wybicia szyby wystawowej portmonetki. Rzekomego sprawcę zatrzymano.

OTWARCIE KURSÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH DLA FARMACEUTÓW.

W dniu wczorajszym (16 b. m.) nastąpiło uroczyste otwarcie uzupełniających kursów dla farmaceutów, w lokalu łódzkiego Stow. Aptekarzy przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 120. Kursy zorganizowano z inicjatywy p. inspektora farmaceutycznego urzędu wojewódzkiego w Łodzi p. Aleksandra Marcinkowskiego, przewodniczącego sekcji naukowej Stow. Aptekarzy przy współudziale miejscowych organizacji farmaceutycznych. Uroczystość otwarcia zagał w imieniu komitetu organizacyjnego prezes honorowy p. Wiktor Wagner, w imieniu wydziału zdrowia urzędu wojewódzkiego powitał zebranych w zastępstwie choręgo insp. Marcinkowskiego insp. Balkowski, w imieniu Stow. Aptekarzy i sekcji naukowej p. prezes Stanisław Bojarski i dr. Robert Rembieniński. Witając uczestników kursów mówcy zgodni podkreślali doniosłe znaczenie, jakie w życiu aptekarza posiada umiejętność i na naukowych podstawach oparta praca w aptece.

Na I-szy kurs zapisało się około 60 farmaceutów z Łodzi i z terenu województwa łódzkiego.

PRZY CHRONICZNYCH
SCHORZENIACH
WORECZKA ŻÓŁCIOWEGO

MINEROGEN F. F.

APTEKA MAZOWIECKA
Warszawa,
Mazowiecka 10.

Nowa matura licealna

Obostrzenia i zmiany w regulaminie egzaminów maturalnych

W bieżącym roku szkolnym po raz pierwszy czynna jest druga (i ostatnia zarazem) klasa w liceach ogólnokształcących, zastępująca dawną klasę ósmą w gimnazjach starego typu. Przez dłuższy czas zastanawiano się w jaki sposób absolwenci licealni otrzymywać mają świadectwa dojrzałości. Wysuwana była koncepcja, aby świadectwo dojrzałości wydawane było bez egzaminów końcowych, jedynie na podstawie ogólnych postępów w nauce. Natomiast chciano, wzorem francuskim, wprowadzić dla tych absolwentów, którzy zamierzali odbywać wyższe studia, specjalny egzamin wstępny do szkoły akademickiej.

Pomysł ten nie spotkał się jednak z uznaniem ani przedstawicieli wyższych uczelni, ani też władz ministerialnych. I po długich naradach postanowiono wrzucić, by uczniowie kończący liceum ogólnokształcące, zdawali egzamin dojrzałości, tak samo jak się to działo dotychczas w gimnazjach starego typu.

Niewątpliwie w kołach zarówno samych zainteresowanych jak i ich rodziców decyzja ta nie będzie powitana z zadowoleniem. Przedewszystkiem dlatego, że egzaminy dojrzałości od wielu lat wywołują uzasadnioną krytykę i coraz częściej mówiono o ich skasowa-

niu, a powtóre dlatego, że aczkolwiek nowy regulamin upraszcza nieco egzamin dojrzałości, z drugiej strony jednak kasuje szereg stosowanych dotychczas ułatwień.

Według nowego regulaminu, który został obecnie ogłoszony, egzamin dojrzałości obejmuje na każdym wydziale inne przedmioty. Ograniczono ich liczbę przede wszystkim przy egzaminie piśmiennym tylko do dwóch wypracowań. Jedno z nich będzie z języka polskiego na wszystkich wydziałach, drugie zaś będzie miało za temat przedmiot najważniejszy na danym wydziale, a więc na wydziale humanistycznym — język obcy nowożytny, na wydziale klasycznym — łacina, na wydziale matematycznym — fizyka, na wydziale przyrodniczym — fizyka.

Ograniczono również znacznie liczbę przedmiotów zdawanych ustnie do czterech najważniejszych na danym wydziale. Na egzaminie ustnym zasadę wyboru ograniczono tylko do dwóch przedmiotów, z których jeden wchodzi równocześnie w skład egzaminu piśmiennego. Najważniejszą i najbardziej ujemną nowacją jest to, że przekreślona została zasada, w myśl której dozwalało się, aby uczeń, który wykazał się dobrymi po-

stępami w ostatniej klasie w jakimś przedmiocie oraz na egzaminie piśmiennym, mógł być zwolniony z egzaminu ustnego z tych przedmiotów. I jeszcze jedna rzecz została skasowana: dotychczas można było w niektórych wypadkach być dopuszczonym do egzaminu dojrzałości, mimo jednej niedostatecznej oceny z jakiegoś przedmiotu. Władze szkolne wychodziły ze słusznego założenia, że uczeń mógł z jakichś ważnych powodów zaniedbać się w tym przedmiocie, a zresztą zdarzały się wypadki, kiedy pomiędzy nauczycielem a uczniem wytworzył się taki stan rzeczy, że uczeń nie otrzymywał z tych lub innych powodów dostatecznej noty. Życie potwierdziło zresztą słusność tego stanowiska, gdyż wielokrotnie zdarzało się, że uczeń, posiadający jakąś niedostateczną ocenę, sam egzamin dojrzałości zdawał bardzo dobrze. Obecnie to zostaje skasowane. Kto ma nawet jedną notę niedostateczną do egzaminu dopuszczony być nie może.

Jak nas informują, koła rodzicielskie postanowiły wszcząć interwencję w ministerstwie, aby regulamin poddano rewizji i by obostrzenia zostały skreślone. Wtedy będzie można istotnie stwierdzić, że w dziedzinie egzaminów maturalnych nastąpiła dalekoidąca reforma. (s)

Inkasent przywłaszczył sobie pieniądze

pobrane dla rzeźni w Zgierzu. — Defraudacja listonosza w Brzezinach

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj 33-letni Jan Mikołajczyk, b. inkasent rzeźni w Zgierzu, oskarżony o nadużycia.

Oskarżony pobierał opłaty za ubój które oczywiście winien był wnieść do kasy rzeźni. W toku kontroli wyszło na jaw, iż od kwietnia 1937 roku do września r. b. przywłaszczył sobie w ten sposób łącznie 228 zł. zainkasowanych od różnych klientów.

Rzecz została ujawniona stosunkowo późno, gdyż oskarżony odpowiednio preparował wykazy.

Mikołajczyk tłumaczył się przed sądem, że pieniądze brała mu jego 12-letnia bratanica Danuta i jej koleżanka.

Na tę okoliczność sąd odebrał zeznania od obu dziewczynek.

Mała Danuta wyjaśniła, że — owszem — drobną sumkę raz jeden wzięła stryjowi kiedyś z koleżanką. Pieniądze — grosze tylko — wrzuciły najpierw do... skrzynki pocztowej, a później kupiły sobie zabawki.

Sąd skazał Mikołajczyka na rok więzienia i 200 zł grzywny z zamianą na dalsze 20 dni więzienia i z utratą praw obywatelskich na lat 3.

Rozprawie przewodniczył wiceprezes Olszewski.

Na wokandzie sądu pod tym samym przewodnictwem znalazła się druga sprawa o niemal identycznym podłożu: za sprzeniewierzenie powierzonych mu przez urząd pocztowy w Brzezinach

sum odpowiadał listonosz pieniężny tegoż urzędu 35-letni Franciszek Wosiński

W ciągu maja ub. roku podsadny — jak zarzucał mu akt oskarżenia — przywłaszczył sobie 1500 zł.

Gdy poszkodowani, poinformowani o nadaniu dla nich przekazów pieniężnych zgłosili się z reklamacjami, przedstawiano im początkowo odpowiednio przez nich podpisane recepty z odbioru tych sum. Okazało się później, że oskarżony podpisy te fałszował.

Wosiński skazany został na 2 lata więzienia i 200 zł grzywny z zamianą na 20 dni więzienia i pozbawienie praw na lat 3. (i)

Grand-Kino

W 2-gim tygodniu wyświetlania filmu

Moi Rodzice rozwodzą się

Pocz. 4. 6. 8. 10

wg. powieści K. Nordena

Zniżamy ceny miejsc — III — 1.09; II — 1.50; I — 2.20 na wszystkie seanse.

Przebieg od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.
KOWALSKINA
Kosuje się również
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPY i KATARZE

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 17 stycznia 1939 r.

Dzielnik gospodarczy — tel. 211-66.

Ulgi budowlane | Kontrola spółek akcyjnych

Słuszne uznanie znalazł w kraju opublikowany pogląd profesora Krzyżanowskiego, iż miara ciężaru podatkowego jest fakt, że wszystkie wielkie osiągnięcia inwestycyjne osiąga się za pomocą ulg podatkowych. Z ulg na wielką skalę korzystano w Gdyni, korzysta się z nich i w COP'ie.

Można na podstawie obserwacji ustalić dwie tezy. Pierwszą, iż stan normalny obciążenia podatkowego hamuje rozwój inwestycji u nas. Drugą, że premia ulgi podatkowej jest impulsem, wystarczającym dla tego rozwoju.

Kalendarzowy sezon budowlano-inwestycyjny 1939 r. jest już bardzo blisko przed nami. Jak dotąd — spodziewane tu i owdzie — przedłużenie mocy obowiązującej ustawy z 33-go roku o ulgach budowlanych nie nastąpiło. W ten sposób sezon zbliżający się będzie pierwszym pod rządami ustawy z 38-go roku. Skutki tej doniosłej zmiany mogą w pierwszej fazie wystąpić nie dość wyraziście. Latwo ustalić po temu przyczynę.

Ustawa 38-go roku zapewniła w przepisach przejściowych korzystanie z dobrodziejstwa szerokich ulg dotychczasowych tym wszystkim budowcom, dla których założono fundamenty do końca grudnia. Stąd żywa wśród właścicieli tendencja do uzbierania swych placów budowlanych w fundamenty. Położenie fundamentu do końca ubiegłego miesiąca było środkiem zwaloryzowania placu, zapewnienia mu szczególnej renty podatkowej.

Dzięki temu przygotowano zapas „ulgowych” placów może nieco na wyrost. Póki nie wyczerpie się ten zapas — póty skutki silnego okrajania ulg nie dadzą się odczuć całkowicie. Tym silniej wystąpią zapewne po jego wyczerpaniu się.

Doświadczenie przekonało, że budownictwo mieszkaniowe odgrywało rolę poważnego bodźca koniunkturalnego. Oslabienie go uważać należałoby tedy za niepożądane.

Z jednego sezonu inwestycyjnego na drugi spodziewano się poważnych i powszechnych ulg inwestycyjnych dla przemysłu. Doniosłej roli koniunkturalnej tego czynnika mało kto nie docenia. Ustawa z roku 28-go — poza terenem COP i wschodniego obszaru „B” — nadziei nie ziszcila. Nie dała powszechnie spodziewanej ulgi w zakresie jednorazowych odpisów amortyzacyjnych wydatku inwestycyjnego. Słowem inwestycje przemysłowe, budowlane i maszynowe, w sezonie 1939 nie mają warunków lepszych aniżeli w poprzednich. A szkoda, bo w tej dziedzinie, jak mało w której, miarodajne jest hasło „carpe diem”.

Może bliska debata parlamentarna nad budżetem skarbu da okazję do wznowienia zagadnienia ulg podatkowych i w tym związku — inwestycji.

Dr. A. Z.

Eksport węgla polskiego w r. 1938

Ogólny eksport węgla kamiennego z Polski w roku 1938 wyniósł 11.687 tys. ton wobec 11.308 tys. ton w r. 1937. W ten sposób wzrost wyniósł 379 tys. ton, czyli 2,35 proc. (pat)

Zagadnienie wzrostu tranzytu t warowego

W połowie grudnia ub. roku odbył się w Ministerstwie Komunikacji pierwszy zjazd przedstawicieli polskich kolei i portów polskiego obszaru celnego zagranicą.

W czasie dwudniowych obrad omówiono szereg ważnych zagadnień, związanych z pracami akwizycyjnymi na terenie państw Europy środkowej, Południowo-Wschodniej oraz Szwecji na rzecz skierowania transportów z obrotu towarowego tych krajów przez Polskę.

Wyniki obrad przedłożono odpowiednim czynnikom dla przeprowadzenia koniecznych studiów. (Pat)

Okazje do handlu z zagranicą

Firma angielska pragnie uzyskać przedstawicielstwo firm polskich interesujących się eksportem wyrobów włókienniczych do Anglii i Stanów Zjednoczonych Am. Półn.

Firma turecka pragnie objąć przedstawicielstwo firm interesujących się eksportem tkanin bawełnianych, popeliny, tkanin koszulowych i fantazyjnych oraz przędzy bawełnianej i wełnianej.

Firma egipska pragnie objąć przedstawicielstwo firm polskich na sprzedaż wyrobów włókienniczych.

Firma argentyńska obejmuje przedstawicielstwo sprzedaży tkanin lnianych, bawełnianych, gabardin.

Firma egipska obejmuje przedstawicielstwo 10dzkich fabryk włókienniczych, produkujących barchany, satyny drukowane, materiały podszewkowe, herring bono oraz t. zw. massonne.

kosztem akcjonariuszy. — Projekt Związku Izb Przemysłowo-Handlowych

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych określił swe stanowisko wobec projektu nowelizacji rozporządzenia o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń przedsiębiorstwa.

Projekt ten, jak już donosiliśmy, wprowadza do dotychczasowych przepisów nowy moment, mianowicie możliwość zgłaszania wniosków o ograniczeniu wynagrodzeń — przez akcjonariuszy, reprezentujących 1/10 część kapitału akcyjnego, co ma na celu zapobieżenie wypadkom, w których zysk przedsiębior-

stwa zostaje z uszczerbkiem dla dywidendy pochłonięty przez zbyt wygórowane nieraz pobory.

Związek Izb ustosunkował się do projektu pozytywnie, wychodząc z założenia, że zwiększenie możliwości wpływu akcjonariuszów na prowadzenie przedsiębiorstwa powinno przyczynić się do odbudowania zaufania do akcji, jako dochodowej lokaty kapitałów. Nie mniej jednak projekt — zdaniem Związku Izb Przem.-Handl. — nie zabezpiecza w dostatecznym stopniu przedsiębiorstw

akcyjnych przed ewentualnymi nieuczciwymi wystąpieniami akcjonariuszów.

Związek Izb zaproponował obecnie wprowadzenie do projektu kilku uzupełnień idących w kierunku umiarkowania ciężkiej i kosztownej kontroli w wypadkach, gdy wniosek mniejszości akcjonariuszów jest bezzasadny i gdy sprawa może być bezpośrednio wyjaśniona przez właściwe organy spółki.

Związek Izb zaproponował również wprowadzenie obowiązku depozytowania w sposób określony przez ministra przemysłu i handlu akcji, uzasadniających prawo wystąpienia z wnioskiem o ograniczenie wynagrodzeń w przedsiębiorstwie.

Akcje te zabezpieczyłyby pokrycie kosztów kontroli przez wnioskodawców w wypadku, gdyby okazała się, w wyniku tej kontroli, że wniosek o ograniczenie wynagrodzeń był nieuczciwymi. Wprowadzenie takiego przepisu zapobiegłoby stawianiu wniosków lekkomyślnych, nie mających na celu interesów samej spółki. (wt)

Giełdy światowe w ubiegłym tygodniu

Na giełdach amerykańskich zaznaczyło się na początku ubiegłego tygodnia ogólne osłabienie, które pod koniec zebrała wtorkowa ustąpiła miejsca pewnej zwyżce. Następnego dnia przesyły znowu przeważnie pod znakiem zniżki.

Natomiast giełdy europejskie rozpoczęły okres sprawozdawczy na ogół lekko zwyżkowy, jednakże w środku tygodnia nastąpiło osłabienie, a na rynkach zachodnich wyraźne osłabienie, wywołane napięciem międzynarodowej sytuacji politycznej. Pod koniec okresu sprawozdawczego depresja pod wpływem nieomyślnych wiadomości z Rzymu jeszcze się pogłębiła.

Wallstreet miała początkowo usposobienie stabilne. Straty na giełdzie poniedziałkowej wyniosły od 1 do 3 dolarów. Wtorek przyniósł wzmożenie tendencji, przy czym większa zwyżka wykazały akcje stalowe, ze względu na wiadomość, że zbyt stali koncernu U. S. Steel Corporation w grudniu ub. roku był największy od października 1937 r., oraz akcje fabryk samolotów, które szukiwane w związku ze wzmocnionymi zamówieniami. W środę nastrojów znowu się powiększyły, w czwartek natomiast zaznaczyła się przesłona, wo silna zwyżka akcji przemysłu ciężkiego zbrojeniowego, spowodowana zadaniami prezydenta Roosevelta dalszych znaczących kredytów na zbrojenia. Wzmocnienie tendencji nastąpiło jednak krótkotrwałe, gdyż w piątek nadeszła wiadomość o nieomyślnym wyniku wizyty ministrów angielskich w Rzymie, które wywarły na giełdzie osłabienie nastrojów.

Pożyczki polskie miały tendencję nieledwie litą; zwyżkowała Dillonowska, obniżyły się Warszawa, Śląska i 6 proc. Dolarowa, 7 proc. Stabilizacyjna utrzymała się na tym samym poziomie. W dniu 13 bm. notowano następujące ceny: 7 proc. Poż. 25.12 i pół (34.00), 7 proc. Poż. Stab. (45.00), 6 proc. Poż. dolarowa 36.37 i pół (45.00), 7 proc. Poż. m. Warszawy 31.00 (32.00), 7 proc. Śląska 31.00 (33.00).

Na giełdzie londyńskiej obroty były nastrojów ospały. Na pierwszych dwóch dniach zaznaczyła się pewna zwyżka kursów, w środy jednak notowania prawie stałe, mimo co stoi w związku z nieomyślnymi wiadomościami politycznymi. Wyjatek stanowiły akcje państwowe, które na początku tygodnia zwyżkowały, a w środę wydatnie się podniosły.

W Paryżu przeważała tendencja stabilna, daż była duża, popyt mały. Dużo znacząco ty poniosły renty państwowe i akcje bankowe. Również w Amsterdamie panował na czwartego strój słaby. W Zurychu dał się zauważyć w przy zastój w obrotach, co przypisać należy do pewnej sytuacji politycznej. Kursy państwowych krajowych i międzynarodowych poniosły znaczne straty.

Na giełdzie berlińskiej dało się zauważyć pewne ożywienie. Natomiast na giełdzie wiedeńskiej obroty były małe, tendencja słaba.

Giełda warszawska wykazywała nadal duże ożywienie.

Nowe urzędy celne

Wobec otwarcia granicy polsko-czechosłowackiej oraz w związku z rozwojem agend służby celnej w Gdyni Ministerstwo Skarbu zdecydowało utworzyć szereg nowych urzędów celnych i agentur, powiększając tym samym liczbę pracowników celnych o 200.

Projekt ustawy o nadzorze nad ubezpieczeniami

Negatywne stanowisko samorządu gospodarczego

Ostatnio przedmiotem rozważań samorządu gospodarczego był, wniesiony przez Rząd do ciał ustawodawczych, projekt ustawy o nadzorze nad działalnością ubezpieczeniową.

Projekt omawiany nie odbiega w zasadzie od obowiązujących w tym przedmiocie ustaw, lecz — łącząc je w całość — wprowadza szereg zmian mających zabezpieczyć interesy ubezpieczonych. Zmiany te przejawiają się w powiększeniu kapitału zakładowego dla towarzystw ubezpieczeniowych, zaostrzeniu nadzoru państwowego i sankcji karnych za nieprzebieganie przepisów ustawy.

Do projektu tego Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie — jako referentka sprawy — odniosła się krytycznie, zaznaczając, że projektowane pod-

wyższenie norm kapitałowych dla towarzystw jest nietylko że niepotrzebne, ale ze względów gospodarczych nawet szkodliwe, a w konsekwencji doprowadzić może do likwidacji i tak już nielicznych polskich towarzystw ubezpieczeniowych.

Ponadto Izba Warszawska wypowiedziała się przeciw projektowanym zmianom, co do sposobu nadzoru oraz przeciw zwiększeniu sankcji karnych, zgłaszając przytem szereg uwag natury gospodarczej.

Wypowiadając się w kwestii omawianej, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi poparła stanowisko, zajęte przez Izbę referującą do niniejszego projektu i przyłączyła się do zgłoszonych przez nią uwag.

Wyścig zbrojeniowy świata w cyfrach

9 miliardów dolarów wydano na zbrojenia w roku 1938

Sekretariat Ligi Narodów ogłosił świeżo dane dotyczące zbrojeń w ubiegłym roku 1938.

Jak wynika z tego bilansu, świat wydatkował na cele zbrojeniowe w r. ub. okragło 9 miliardów dolarów złotych.

W sumie tej zawarte są wydatki czy sto wojskowe z pominięciem wydatków na inwestycje związane pośrednio lub bezpośrednio ze zbrojeniami jak np. budowa kolei strategicznych autostrad o

charakterze militarnym i t. p.

W roku 1937 wydał świat na zbrojenia 8 miliardów dolarów złotych. Stwierdzić należy, że wydatki zbrojeniowe rosły jak lawina. W dziesięcioleciu między r. 1927 a 1937 wydano łącznie 20.6 miliardów złotych, czyli przeciętnie rocznie 4,1 miliarda natomiast w czasokresie od 1934 do 38 wydatkował świat na zbrojenia 33 miliardy czyli 6,5 miliardów przeciętnie rocznie. (wt)

ROZBUDOWA FLOTY HANDLOWEJ ANGLII

Żegludze regularnej i trampowej będą udzielane subwencje w ciągu 5-ciu lat

Powołany przez Brytyjską Izbę Żegludową komitet ukończył opracowanie szeregu wniosków, które będą przedstawione Ministerstwu Handlu, mają za cel podkreślenie konieczności specjalnego podtrzymania przez rząd brytyjskiej żegludgi handlowej, w celu umożliwienia jej skutecznej konkurencji z żeglugą obcą.

Wśród propozycji komitetu znajduje się m. in. wniosek w sprawie wznowienia udzielania subwencji dla żegludgi trampowej w kwocie 2 i pół miln. funtów rocznie na okres co najmniej 5 lat. Żegluga regularna miałaby otrzymać na okres co najmniej 5 lat roczną subwencję w kwocie 5 miln. funtów; subsydlum to znajdowałoby się w zarządzie skarbu. Komitet proponuje zmianę dotych-

czasowego stanu rzeczy w handlu z Sowiekami w ten sposób, aby większa ilość drzewa sowieckiego mogła być transportowana do Anglii pod brytyjską banderą. Analogicznie należałoby zwiększyć udział bandery brytyjskiej w przywozie drewna z innych krajów oraz w wywozie węgla z W. Brytanii do krajów kontynentalnych; cel ten dałby się prawdopodobnie osiągnąć w drodze przyjaznych rozmów dwustronnych.

Dalsze wnioski dotyczą subwencjonowania żegludgi trampowej na małe odległości oraz żegludgi tankowej. Ogólna tendencją zarówno armatorów, jak i stoczni jest umożliwienie rozbudowy brytyjskiej floty handlowej, co ma szczególne znaczenie na wypadek konfliktu. (Pat)

Parcele budowlane przy ul. Krzemienieckiej i Retkińskiej do sprzedania

Zgłoszenia do p. Hermana, ul. Piotrkowska 51, prawa oficyna, 1 piętro od 10—12 w południe i od 4—5 po południu w dni powszednie

Giełda pieniężna

Warszawa, 16 stycznia.

Belgia 89.45 — 89.67 — 89.23, Berlin 213.07 — 213.01, Gdańsk 100.00 — 100.25 — 99.75, Holandia 288.54 — 287.06, Kopenhaga 110.85 — 110.25, Londyn 24.77 — 24.84 — 24.70, Nowy Jork 5.29, 3/8 — 5.30, 5/8 — 5.28, 1/8, Nowy Jork-kabel 5.29, 75 — 5.28, 5, Oslo 124.35 — 124.68 — 124.02, Paryż 14.00 — 14.04 — 13.96, Praga 18.11 — 18.01, Sztokholm 127.45 — 127.79 — 127.11, Zurych 119.55 — 119.85 — 119.25, Włochy 27.92 — 27.78.

AKCJE. Bank Polski 133.50, Bank Handlowy 130.00, Bank Zachodni 43.00 — 43.50, Cukier 34.00, Węgiel 33.50, Ostrowiec 66.50 — 67.00, Starachowice 48.00 — 47.75 — 48.25, Zyrardów 62.50 — 63.00, Haberbusch 61.00 — 61.50. Tendencja przeważnie nieznaczna.

PAPIERY PROCENTOWE. Poz. wewnętrzna 8.75, poz. inwestycyjna I em. 85.50 serie 92.00, poz. inwestycyjna II em. 85.75 serie 92.75, poz. konsolidacyjna 69.25, dolarówka 42.25, poz. konsolidacyjna 66.25 — 66.00 ost. setki, 8 proc. Przem. Polski 78.00, 4 i pół proc. Ziemięskie 64.75 — 65.00, 8 proc. Warszawy 1933 r. 73.75 — 73.63 — 75.25, 5 proc. Warszawy 1936 r. 73.38 dr., 5 proc. m. Łodzi 1933 r. 65.50, 5 proc. m. Łodzi 1936 r. 63.38, 5 proc. Radomia 1933 r. 60.00. Tendencja dla pożyczek mocniejsza, dla listów nieznaczna.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.25, poz. inwestycyjna I-sza em. 85.00 — 84.50, poz. inwestycyjna II-ga em. 85.50, poz. konsolidacyjna 66.00 — 65.50, poz. wewnętrzna 66.25 — 66.00, Bank Polski 133.50 — 133.00, 5 proc. L. Z. m. Łodzi 1933 r. 66.00 — 65.50, 6 proc. Oblig. m. Łodzi 72.00 — 71.00. Tendencja utrzymana.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Otreby pszenne grube 11.50 — 11.75, otreby pszenne średnie 11.25 — 11.50, seradela 27.00 — 27.50, rzepak 51.50 — 54.50, siemię lniane 55.50 — 56.50, mak niebieski 95.00 — 100.00, gorczyca 43.50 — 45.50, koniuczyna czerwona 70.00 — 90.00, koniuczyna biała 31.00 — 34.00, makuch lniany 22.50 — 24.50. Regula notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1126 tonn.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 16 stycznia.

Nazwa papieru	Dzisiaj	Odnędaj	Przedmies.	Przedrokiem
20/16 Inw. I. em.	85.50	85.—	85.—	81.—
41/16 Wewn.	65.75	65.75	64.38	65.75
20/16 Konwers.	69.25	69.25	68.—	68.13
Dolarówka	42.25	—	43.—	42.25
41/16 L. Ziem.	65.—	64.50	62.50	64.50
20/16 L. Warsz. 1933	73.63	74.—	72.50	69.75
20/16 L. Łódz. 1933	65.50	65.50	63.90	64.75
Bank Polski	133.50	134.—	135.50	120.—
Lilpop	—	—	91.—	64.—
Zyrardów	63.—	—	61.75	63.—

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 14-go stycznia 1939 roku.

NEW YORK: Loco 8.92, styczeń 8.36, luty 8.39, marzec 8.42 — 8.43, kwiecień 8.28, maj 8.15, sierpień 8.03, lipiec 7.91, sierpień 7.78, wrzesień 7.65, październik 7.52, listopad 7.53, grudzień 7.55.

NEW ORLEAN: Loco 8.64, styczeń 8.46 — 8.48, marzec 8.54, maj 8.29, lipiec 8.03, październik 7.62, grudzień 7.64 — 65.

LIVERPOOL: Loco 5.21, styczeń 4.86, luty 4.84, marzec 4.83, kwiecień 4.81, maj 4.78, czerwiec 4.72, lipiec 4.67, sierpień 4.62, wrzesień 4.56, październik 4.51, listopad 4.52, grudzień 4.54, styczeń 4.55.

"Giza": Loco 7.39, styczeń 7.03, marzec 6.88, maj 6.93.

Egiptka: Loco 7.34.

Upper: Loco 5.92, styczeń 5.81, marzec 5.88, maj 5.94, lipiec 5.99, wrzesień 5.99, październik 5.88, listopad 5.83.

BREMA: Loco 9.88, marzec 9.12, maj 9.12, lipiec 9.07, październik 9.02, grudzień 9.07.

ALEKSANDRIA Sakelli: Styczeń 11.88, marzec 12.45, maj 12.70.

"Giza": Styczeń 11.87, marzec 12.35, maj 12.55, lipiec 12.60, listopad 12.60.

Ashmouni: Luty 10.15, kwiecień 10.25, czerwiec 10.37, październik 10.10.

Rozporządzenie o ryczałcie podatku obrotowego

Ministerstwo skarbu ostatecznie odczławiło projekt rozporządzenia o ryczałcie przy wymiarze podatku obrotowego drobnym płatnikom.

Po rozpatrzeniu nadesłanych uwag rozporządzenie zostało ostatecznie zrehabilitowane i wkrótce ma być ogłoszone w Dzienniku Ustaw.

Nowy wymiar podatku obrotowego w formie ryczałtu odbędzie się według zasad przewidzianych w tym rozporządzeniu. (wt).

Polska pokonała w boksie Szwecję 12:4

Jedynie Piłat i Koziołek przegrali swoje walki

Sztokholm, 16 stycznia.

W poniedziałek wieczorem rozegrano w wielkiej hali w Sztokholmie międzynarodowy mecz bokserski Polska—Szwecja. Niespodziewanie wysokie zwycięstwo odniosła Polska w stosunku 12:4.

Mecz wywołał w stolicy Szwecji olbrzymie zainteresowanie i już w sobotę wszystkie bilety były sprzedane. Przed meczem, jak zwykle, odbyły się uroczyste stości wstępne przy czym publiczność witała bokserów polskich oklaskami. Po odegraniu hymnów narodowych i wzajemnych powitaniach, (ze strony Szwedów Polaków witał prezes Międzynarodowej Federacji Bokserskiej Soederlund), rozpoczęły się właściwe zawody.

NAJCIEŹSZY MECZ W KARIERZE SPORTOWEJ ROTHOLCA.

Pierwsi stają na ring Rotholc i Stig Kreuger. Nieznaczne zwycięstwo na punkty odniósł Rotholc. Był to bodajże najcięższy mecz w karierze sportowej Rotholca. Szwed Kreuger walczył zaciekle, doskonale kontrował i przerywał każdą akcję swego przeciwnika. Po dwóch rundach Szwed miał minimalną przewagę punktową. W ostatnim starciu Rotholc rzuca wszystko na szalę i gwałtowne jego ataki zapewniają mu minimalną przewagę. Należy zaznaczyć, że obaj zawodnicy otrzymali ostrzeżenia. Ogłoszenie zwycięstwa Rotholca przyjmuje widownia protestami. Stan meczu 2:0 dla Polski.

KOZIOŁEK PRZEGRZAŁ NIESŁUSZNIE Z ALMSTROEMEM.

W wadze koguciej sędziowie przyznali Almstroemowi zwycięstwo nad Koziołkiem, choć z przebiegu walki wydawało się, że zwycięstwo odniósł Polak. Przez pierwsze dwie rundy Szwed

nie podejmował żadnych prawie akcji i rundy te wygrał niewątpliwie Polak. Dopiero w trzecim starciu Szwed doszedł do głosu, ale nie mógł już wyrównać różnicy punktów. Sędziowie byli jednak innego zdania i zwycięzca ogłoszono Szweda. Stan meczu z tym brzmiał 2:2.

CZORTEK BIJE ZDECYDOWANIE KURTA KREUGERA.

W wadze piórkowej wielką formą błysnął znowu Czortek, który pokonał zdecydowanie Kurta Kreugera. Przed meczem w obozie polskim obawiano się o silnie przeziębionego Czortka. Tymczasem Polak stoczył porywającą walkę i już w pierwszej rundzie uzyskał tak wielką przewagę, że jedynie gong uratował Szweda od wyliczenia. W drugiej rundzie ogromna przewaga Polaka utrzymuje się w dalszym ciągu. Dopiero w ostatnim starciu mając zwycięstwo zapewnione, Polak zwalnia tempo. W ogólnej punktacji prowadzi Polska 4:2.

ZWYCIĘSTWO WOŹNIAKIEWICZA NAD JOHNSONEM.

W wadze lekkiej miłą niespodzianką sprawił Woźniakiewicz, zwyciężając wysoko na punkty Szweda Johnssona. Polak walczył z niesłychaną brawurą. Szwed stawał rozpaczliwy opór jedynie w pierwszej rundzie. W drugim starciu Johnson przyjmuje zupełnie bezradnie serię ciosów Polaka. Trzecia runda powiększyła jeszcze przewagę punktową Woźniakiewicza, który w ten sposób poprawia punktację na 6:2 dla Polski.

HAMMAR PODDAJE SIĘ KOLCZYŃSKIEMU.

W wadze półśredniej Koleczyński wygrał przez poddanie się Hammara po

drugiej rundzie. Polak miał bezapelacyjną przewagę nad przeciwnikiem, nie dopuszczając go wogóle do głosu. W drugiej rundzie przewaga Koleczyńskiego rośnie. Szwed jest zupełnie bezradny, zasłania się łokciami przed ciosami Polaka, a po gongu poddaje się. Polska prowadzi po tej walce 8:2.

ZWYCIĘSTWO PISARSKIEGO NAD AGRENEM.

W wadze średniej miłą niespodzianką sprawił Pisarski, bijąc najlepszego boksera Szwecji Oskara Agrena. Początkowo zanosilo się na zwycięstwo Szweda, który miał lekką przewagę. Pod koniec rundy dochodzi do głosu Pisarski, a w drugim starciu panuje już zupełnie nad sytuacją, paraliżując wszystkie akcje, podejmowane przez Szweda. Pisarski narzuca Agrenowi swój system walki, nie pozwalając mu walczyć na dystans. W trzeciej rundzie Polak w dalszym ciągu nadaje ton walce i zwycięża zasłużenie choć niewielką różnicą punktów. Stan meczu 10:2 dla Polski.

SZYMURA POKONAŁ ANDERSENA.

W wadze półciężkiej Szymura po nieciekawej walce bije na punkty Ber Anderssona. W pierwszym starciu bardziej agresywny Szwed góruje, ale w drugiej i trzeciej rundzie zaznacza się już przewaga Szymury. Pod koniec spotkania Szwed odnosi kontuzję oka, które silnie krwawi. Polska prowadzi 12:2.

PIŁAT PODDAJE SIĘ TANDBERGOWI.

W ostatniej walce wieczoru Piłat, walczący bez serca, po zainkasowaniu serii mocnych ciosów, poddaje się Tandbergowi w drugiej rundzie. Przykry ten dla nas finał pozwolił Szwedom zmniejszyć porażkę 12:4.

Kanada pokonała Polskę 5:2

Zaszczytny wynik polskich hokeistów

Katowice, 16 stycznia.

Drugie występy kanadyjskiej drużyny w Polsce w oficjalnym spotkaniu Polska—Kanada przyniosł jej ponowne zwycięstwo, jednak w stos. o wiele skromniejszym niż w niedzielę, a mianowicie 5:2 (4:1, 1:1, 0:0). Wynik ten jest o tyle sensacyjny, że po raz pierwszy na swoim tournée po Europie Kanadyjczycy utracili dwie bramki.

Należy zaznaczyć, że wynik ten mógł być brzmieć dla Polski o wiele korzystniej, gdyby nie fatalne pociągnięcia kierownictwa, które w pierwszej tercii meczu wystawiło parę obrońców Warszawianki Wernera i Metternicha, którzy nie dorosli do tak poważnego zadania. Oni też ponoszą w dużej mierze winę za utracone pierwsze bramki. Publiczność, widząc niezdecydowaną postawę obrońców Warszawianki głośno wyrażała swe niezadowolenie, domagając się innej pary obrońców. W drugiej tercii dokonano też zmiany obrońców, a mianowicie w miejsce Wernera i Metternicha weszli na lod, przewidziani zresztą w składzie, Michalski i Kasprzycki.

Zmiana ta zaważyła na całości gry drużyny polskiej, która odtąd była dla Kanady przeciwnikiem bodaj że równym, a zasługą obrony jest utrzymanie tak doskonałego wyniku w dwóch następnych tercjach.

Kanada wystąpiła w składzie identycznym jak w niedzielę, w grze jej było jednak znać jakby lekki spadek formy w stosunku do dnia poprzedniego. Dało się to odczuć zwłaszcza w sytuacjach podbramkowych, w których Kanadzie brak było tym razem tak zdecydowanego wykończenia akcji: jak to dało się zauważyć na meczu z Dębem. Jeżeli chodzi o szybkość przeprowadzanych akcji, to były one na poziomie z dnia poprzedniego.

Kanada zmuszona przez drużynę polską do wysiłku, pokazała grę na wysokim poziomie, jednakże gra ta była co najmniej nie zawsze dozwolona, za co też sędziowie posyłali Kanadyjczyków za bandę.

Drużyna polska wystąpiła w składzie: Maciejko, Michalik, Kasprzycki; pierwszy atak: Marchewczyk, Wolkowski, Kowalski, drugi atak: Urson, Burda, Nowak. Poza tym w pierwszej tercji wystąpiła para obrońców Warszawianki Werner i Metternich.

Najlepszym graczem drużyny polskiej był bramkarz Maciejko, a poza tym na pochwałę zasłużyli Michalik, Kasprzycki, Kowalski i Wolkowski.

W pierwszej tercji Kanadyjczycy zdobyli cztery bramki przez Benoita (2), Mc Cready i Morrisa, zaś dla Polski, jedną bramkę strzelił Wolkowski.

W drugiej tercji po żywej grze Ka-

nadyjczycy zdobywają piątą bramkę przez Mc Cready'ego, zaś Polacy drugą przez Ursonia. Wynik 5:2 utrzymuje się już do końca, gdyż trzecia tercja mija bezbramkowo. Sędziowali pp. Wacek, Kuchar i dr. Skulicz. Widzów 7 tysięcy.

Pociąg popularny na Zaolzie organizuje Robotnicze Towarzystwo Turystyczne

W dniach 2 — 5 lutego odbędzie się w Cieszynie kongres Związku Robotniczych Stowarzyszeń Sportowych oraz szereg imprez sportowych, a między inn. mistrzostwa narciarskie klubów robotniczych (w biegach i skokach) w Bystrzycy, akademii sportowa i t. d.

Oddział łódzki Robotniczego Towarzystwa Turystycznego urządza z tej okazji wycieczkę pociągiem popularnym na Zaolzie.

Pociąg ten będzie stał na stacjach i wycieczkowiec będą mogli nocować w wagonach, w których będą znajdować się miejsca do leżania. Trasa pociągu na Zaolzie będzie przez miasto: Bystrzycza — Trzyniec — Cieszyn. Uczestnicy wycieczki zwiedzą kopalnię w Karwinie, hutę w Trzyciu i t. d.

Koszt przejazdu w obie strony wraz z opłatami za spanie w pociągu i wstępem na imprezy wyniesie złotych 26.50. Wyjazd z Łodzi nastąpi 1 lutego wieczorem, zaś powrót 6 lutego we wczesnych godzinach rannych.

Informacji udziela i zapisy przyjmuje oddział Robotniczego Tow. Turystycznego w Łodzi, ulica Południowa Nr. 28.

Dziesiąty mecz zapaśniczy Zjednoczone—IKP

W dniu dzisiejszym odbędzie się w hali Zjednoczonych przy ulicy Przędzalnianej 68 o godzinie 19-ej mecz zapaśniczy o mistrzostwo drużynowe okręgu między zespołami K.P. Zjednoczone i I. K. P.

Piłkarska reprezentacja Anglii rozegra w r. b. następujące mecze międzypaństwowe: 13 maja w Mediolanie z Włochami, 20 maja w Belgradzie z Jugosławią, 24 maja w Bukareszcie z Rumunią.

Znany fiński bokser zawodowy, Gunnar Baerlund zawarł kontrakt z fińskim związkiem bokserskim, angażującym go na trenera czołowych amatorów Finlandii.

Zakończenie mistrzostw bokserskich klasy B

W niedzielę miał się odbyć ostatni mecz bokserski o mistrzostwo drużynowe klasy „B” między drugą drużyną Geyera i T.F.S.J. w Tomaszowie. Drużyna tomaszowska zawiadomiła już po czasie przepisowym „Geyer”, że ze względu na zdekompoutowanie składu mecz odwołuje, wobec czego kierownictwo sekcji pięściarskiej „Geyera” zwróciło się z prośbą do Wydziału Sportowego L.O.Z.B. o przyznanie walkoweru. Mistrzostwo klasy „B” zdobyła drużyna Geyer II, która nie przegrała żadnego meczu, przed T.F.S.J., Sokolem, Strzelcem (Piotrków) i Gwiazdą.

Do klasy „A” awansuje T.F.S.J.

Debiut pięściarzy Sportjohnu

W najbliższą niedzielę nastąpi pierwszy oficjalny występ drużyny bokserskiej „Sportjohnu”. Przeciwnikiem debiutującej drużyny fabrycznej będzie łódzki Sokół. Mecz odbędzie się w sali Geyera przy ulicy Piotrkowskiej 295 o godzinie 11-ej przed poł. Program meczu przewiduje następujące walki: (na I-szym miejscu pięściarze Sportjohnu): w wadze muszej: Szepe — Weber, waga kogucia: Andrzejczak — Mazur, waga piórkowa: Szymański — Kawalerski i Antczak — Kaczmarek, w wadze lekkiej: Pasiak — Wiśniewski i Augustyniak — Kacprzak, w wadze półśredniej: Madaliński — Pilarski, w wadze średniej: Kosiński — Niewadził i w wadze półciężkiej: Rychter — Piaseczny.

PRZEDWIOSNIE

Żeromskiego 72-74
tel. 129-88

„Taniec szczęścia i rozpacz”

W rolach głównych: LILIANA HARVEY i WILLY BIRGEL

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 4, w niedziele i święta o godz. 12-ej.
Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc.
W niedziele i święta nie ważne.

Dolazd tramwajami 5, 6, 0 i 8 do rogu Kopernika i Żeromskiego.

Następny program: „SZALONA CLAUDETTE” z ANNY ONDRA.

DR. MED.
P. KAMIENIECKI
choroby wewnętrzne
Andrzeja 4, tel. 228-65
godz. przyj. od 5-7

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE

Przy chorobach: ŻOŁĄDKA, KISZEK, WĄTROBY, przy KAMIENIACH ŻOŁCIOWYCH, WZDECIU BRZUCHA, ODBIJANIU SIĘ LUB SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA, stosuje się: „SZWAJCARSKIE GORZKIE ZIOLA” Gaseckiego, naturalny łagodny środek przeczyszczający, ułatwiający funkcje organów trawienia, stosowane również przy nadmiernej otyłości. Sprzedają apteki i sklepy apteczne

„Czystość”

przyjmuje cyklowanie, dutowanie, trowerowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czystość szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

Cera moja jest uratowana!

— Nie mogę się nadziwić, że w tak krótkim czasie udało mi się osiągnąć czystą i ładną cerę. Jeszcze przed tygodniem przykro mi było pokazywać się przyjaciółkom. Zmarszczki i plamy na twarzy bardzo mnie speceły.

Dzisiaj mam cerę piękną i gładką. Teraz dopiero stwierdzić mogę, jak szczęśliwa jest kobieta posiadająca czystą, ładną cerę.

A wszystko mam do zawdzięczenia doskonałemu kremowi biologicznemu „EUKUTOL”, który mnie wprost uratował. Krem biologiczny „EUKUTOL” wleczam starannie w skórę, dwa razy dziennie, rano i wieczorem. Żadne niepogody, deszcze, wiatry nie wpływają źle na moją cerę, odkąd jest ona pokryta cudownym kremem biologicznym „EUKUTOL”. Cała tajemnica doskonałości kremu „EUKUTOL” polega na zawartości w nim składników biologicznych i subtelnym surowców.

Polecam wszystkim Panom stałe stosowanie kremu biologicznego „EUKUTOL”, który z najgorszej cery robi cud! Krem biologiczny „EUKUTOL” stosowany być może do każdej cery. Do tłustej cery — krem „EUKUTOL” a (matowy), do suchej „EUKUTOL” b (tłusty). Krem biologiczny „EUKUTOL” do nabycia w każdej drogerii, aptece i składach aptecznych. Krem „EUKUTOL” kosztuje od 0,75 gr.

Bez kremu biologicznego „EUKUTOL” — niema racjonalnej KOSMETYKI.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
i ALERGICZNE
ul. Nawrót 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5-8.

DR. MED.
MARKOWICZOWA
choroby skórne i weneryczne
Moniuszki 2
tel. 166-35
Wznosiła przyjęcia.

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8-1 i od 5-9 wiecz.
w niedz. i święta od 9-1.

Do akt Nr. Km 2736/38.

OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 14 zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 132 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 20 stycznia 1939 r. o godz. 15 w Łodzi przy ul. Skorupki 19 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: samochodu ciężarowego i „Chevrolet” czterocylindrowy, oszacowany na łączną sumę zł. 1000.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 29 grudnia 1938 r.

Komornik:
(—) W. TRZEBIATOWSKI.
Sprawa f. „Dom Handlowy Glass i S-ka”, p-ko f. „Snownalnia i Krocmałnia M. Bielawski i O. Steier”.

Do akt Nr. Km 2055/38.

OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 14 zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 132 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 20 stycznia 1939 r. o godz. 14 w Łodzi przy ul. Radwańskiej 4-a odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 1560.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 30 grudnia 1938 r.

Komornik:
(—) W. TRZEBIATOWSKI.
Sprawa Mariana Bartosza, p-ko Wiktorowi Roszczewskiemu

Do akt Nr. Km 2084/38.

OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 14 zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 132 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 20 stycznia 1939 r. o godz. 14 w Łodzi przy ul. Radwańskiej 25 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: mebli, fortepianu i dywanu, oszacowanych na łączną sumę zł. 1350.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dn. 29 grudnia 1938 r.

Komornik:
(—) W. TRZEBIATOWSKI.
Sprawa f. „Zakł. Chem. Erka”, p-ko Emilowi Güntherowi.

KLEROL
przeciw REUMATYZMOWI
i ARTRETYZMOWI
Maść i płyn do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

DOKTOR
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowot)
Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-7.30 wiecz.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DR. MED.
S. Kantor
Specj. CHOR. SKÓRNYCH
i WENERYCZNYCH
ul. PIOTRKOWSKA 90
Telef. 129-45.
Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz.
w niedziele i święta od 8-2 po poł.

Dr.
L. Szyfman
powrócił
LEKARZ-DENIYSTA
F. KOPCIOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

Dr. **S. NEUMARK**
Chor. skórne, weneryczne
i moczopłciowe
DIATERMOTERAPIA (gruźlica i nowotwory skóry) i leczenie prom. Rentgena
Andrzeja 4 telef. 170-50
przyjm. od 10-12 i od 6-8

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
PRZEPROWADZIŁA SIĘ na ul.
Gdańską 12
tel. 121-23.

CHOROBY ZWIERZĄT
Analizy laborat., szczepienia zapobieg.
lek. wet.
J. Gewelber
lek. wet.
J. Chorwiński
PIOTRKOWSKA 189, tel. 224-81
godz. przyjęć 4-8.

RUTYNOWANA
NAUCZYCIELKA
MUZYKI UDZIELA
LEKCYJ GRY
FORTEPIANO-
WEJ
(moskiewskie konserwatorium) oraz francuskiego po dłuższym pobyciu w Paryżu
G. HURWICZ-SZYLLEROWA
Aleje 1-go Maja 9
m. 6.

ZŁ. 160.— KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią i wygodami.
ZŁ. 232.— KWARTALNIE 3 pokoje z kuchnią i wygodami,
4, 5, 6 mieszkania, pokoje umeblowane (garsoniery) od zł. 20 „ZENIT”, Piotrkowska 82, tel. 260-25.

DWÓCH młodych ludzi poszukuje przyzwoitego, taniego pokoju. Oferty sub. „Lina”.

BEZDIETNE pracujące małżeństwo poszukuje umeblowanego pokoju z krepującym wejściem, w Śródmieściu. Oferty pod „P. H.” do Republiki.

Nauka i wychowanie

75 GR. LEKCJA francuskiego. Długoletnia mowiona paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura, Konwersacja, Gramatyka, Tomaczenie, Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa m. 20 1-sza lewa of. parter.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, telefon 232-55. Zastąpić od 4-8 po poł.

NAUKA buchalterii wraz z praktyką przy biurze buchalteryjnym i biurowym. Wolrauch, Śródmiejska 56, tel. 191-10.

ANGIELSKIEGO najprzystępniejszą, a także szybko wyuczam. Konwersacja, korespondencja, gramatyka, Piórkowska 132, m. 40, I. oficyjna, IV wejście.

STUDENTKA humanistyki udziela lekcji w zakresie gimnazjum i liceum. Specjalność: łacina, polski, francuski. Tel. 164-33.

Posady

DŁUGOLETNIĄ silną z dziedziny technicznej przyjmie posadę w charakterze urzędnika. Poważne delectwa. Kaucja 1000-2000 zł. „Sila” do Republiki.

AKWIZYTORA wydawniczego przyjmowania zamówień ratem wśród bibliotek, szkół, sfer intelektualnych, zaangażuje poważną instytucję. Wysoka prowizja płatna natychmiast. Możliwość stałego dobrego zarobku. Zgłoszenia z dokumentami Kilińskiego 55, m. 59, godzina 17-19.

ABSOLWENTKA państwowego zjum poszukuje kondycji lekcji i domi place. Oferty „B.Z.” lub tel. 128-39.

POSZUKIWANI akwizytorzy i 6-klasowym wykształceniem i niezłomnymi stosunkami. Duże możliwości zarobkowe. Oferty sub. „Lina”.

Rozmaite

PRZEDSTAWICIELSTWA obrotu wygnr. zł. 100. Gwarancja hipotecyjna sub. „H. T.”. Branża objęta.

FOTOKOPIA, pismem czarnym na białym imituje oryginał. Wykonanie natychmiastowe. Cena umiarkowana. M. Kokotek, Cegielniana 53.

MAGAZYNY z rampą na surowce kieniczne poszukiwane. Oferty „W.Z.” do Admin. Republiki.

PRZYBLAKAŁ się duży broń, nies wyżej do polowania, uczony. Odebrać za wynagrodzeniem, Kade 18, Gabara.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 15-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-624.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.— za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25 — Drobnie za słowo 15 gr. najmniej zł. 1,50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1,20. Opisywe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Stoszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia. Wskazywanie treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zspłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

REDAKTORZY tekstu redakcyjnego: na str. 1, 2, 3, 4 i 11 — Antoni Weiss, na str. 5, 6 i 7 — Bolesław Rawicz, na str. 8 i 9 — Szymon Gliźka, na str. 10 — Mateusz Rosner. Redaktor Dodatku Literacko-Naukowego oraz pozostałych stron „Republiki” — Władysław Polak. Redaktor dodatku „Panorama” — Edmund Barłoszek. Odpowiedzialny za ogłoszenia i reklamy — Konstanty Wypawca. Wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp. — Oddito w drukarni własnej, Łódź, ul. Piotrkowska 42.